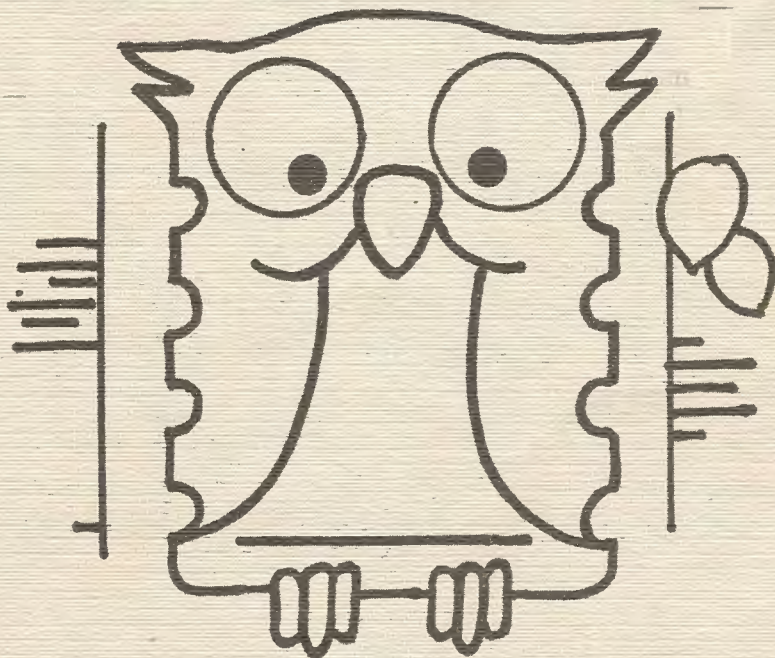

BIRKERØD 91

Landsjunior- og
Jubilæumsudstilling

6. - 7. april

Birkerød Frimærkeklub
Danmarks Frimærke Ungdom
Danmarks Filatelist Forbund

Kr. 30,-

BIRKERØD 91

Landsjunior- og jubilæumsudstilling

på

Parkvejskolen, Birkerød

6. - 7. april 1991

Stempel: Ib Eichner-Larsen

Indholdsfortegnelse

Velkommen til BIRKERØD 91	
<i>Af borgmester Ove C. Alminde, Birkerød</i>	3
En hilsen fra Danmarks Frimærke Ungdom	
<i>Af Eigil Rasmussen, formand for DFU</i>	4
BIRKERØD 91	5
Det sker på BIRKERØD 91	6
Kunstnerstanden	7
Klubbens Historie	
<i>Af Jørgen Andersen</i>	9
Artikler	
Træk af Birkerøds tidligste posthistorie	
<i>Af Søren Jessen</i>	11
Hvordan laver man et særstempel?	
<i>Af Ib Eichner-Larsen</i>	19
Hvordan bliver jeg motivsamler?	
<i>Af Tage Bøcher</i>	23
Baltikum	
<i>Af Kurt Spuhr</i>	29
Lidt om værdibreve - om frimærker eller ej - og om deres anbringelse	
<i>Af Niels Klottrup</i>	41
Tyske postale forhold under Sovjet 1945	
<i>Af Anneliese Møller</i>	47
Hvad et brev kan kræve ...	
<i>Af Peter Schiøler</i>	55
Den socialistiske bevægelses historie i Europa frem til 1950'erne	
Hvorfor "socialismen" som tema/motivsamlings ?	
<i>Af Torben Hansen,</i>	61
Tofarvede 25 øre - fintakkede	
<i>Af Hans Ehler Jessen</i>	66
Andet	
Oversigt over stande	73
Haloversigt	74
Oversigt over udstillere	76

BIRKERØD 91-kataloget:

Redaktion og repro: KIP

Sat på Olivetti M300 med WordPerfect 5.0

Udskrevet på HP LaserJet II med Times Roman

Tryk: Jean Petersen Bogtryk & Offset ApS

ISBN: 87-88688-36-4

Velkommen til BIRKERØD 91

Ove C. Alminde
borgmester

På Birkerød kommunes vegne er det mig en glæde at byde velkommen til Landsjuniorudstillingen "BIRKERØD 91".

Birkerød Frimærkeklub fejrer i 1991 sit 50 års jubilæum og markerer med udstillingen på smukkeste måde de mange års virke, hvor ikke mindst juniorafdelingen har været et stort aktiv.

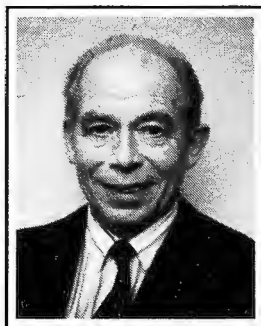
Jeg skal udtrykke mine bedste ønsker for Landsjuniorudstillingen, der helt sikkert vil blive til glæde for såvel udstillere som besøgende og dermed medvirke til at markere Birkerød som aktivitetsby.

Med venlig hilsen

Ove C. Alminde, borgmester i Birkerød

En hilsen fra Danmarks Frimærke Ungdom

Af Eigil Rasmussen

Eigil Rasmussen

Vi ønsker alle udstillere og andre frimærkeinteresserede velkommen til "BIRKERØD 91", idet årets Landsjuniorudstilling og Juniordagen arrangeres af Birkerød Frimærkeklub i forbindelse med klubbens 50 års jubilæum.

Der er lang tids forberedelse for en udstiller, før en samling er bearbejdet og monteret, så den kan vises for publikum på en frimærkeudstilling. Derfor er det også naturligt, at udstilleren med spænding ser hen til offentliggørelse af dommerens bedømmelse af samlingen.

Vi er glade for, at mange førstegangs udstillere deltager på udstillingen, således at en sammenligning med andre samlinger kan give ny inspiration til en videreudbygning af ens samlerområde.

Udover de udstillede samlinger bliver der mange andre aktiviteter på udstillingen; og gennem dennes store bredde og høje niveau håber vi, at alle besøgende kan hente kundskaber og viden om verdens mest udbredte hobby. Samtidig ønsker vi, at flere samlere tager kontakt med en organiseret frimærkeklub for derigennem at udvikle den glæde og det venskab, som man får ved den meningsfyldte og udviklende fritidsbeskæftigelse, som det er at samle på frimærker.

Vi ønsker Birkerød Frimærkeklub til lykke med 50 års jubilæet og ønsker held og lykke med arrangementet.

BIRKERØD 91

Udstillingens ærespræsidium:

Ove C. Alminde, borgmester i Birkerød (protektor)
Benny Laursen, postmester i Birkerød
Egil Rasmussen, formand for Danmarks Frimærke Ungdom
Knud Mohr, formand for Danmarks Filatelist Forbund

Udstillingskomité:

Finn Parbst (formand)
F.P. Andersen
Ole Behn
Finn B. Pedersen
Jørgen Andersen
Jørgen Saustrop
Arne Pedersen
Per Bistrup (DFF)
Kaj C. Vagnkjær (DFF)
Martin Kienitz (DFU)
Mogens Lethrabort (DFU)

Danmarks Filatelistforbunds dommerkollegiums jury:

Søren Juhl Hansen (juryformand)
Jørgen Jørgensen
Erik Hvidberg Hansen
Anneliese Møller

Ærespræmier er skænket af:

Birkerød Kommune
Danmarks Filatelist Forbund
Danmarks Frimærke Ungdom
Danske Filatelisters Fællesfond
Fløng Hedehusene Frimærkeklub
Postens Frimærkecenter
4 ESser
Birkerød Frimærkeklub

Det sker på BIRKERØD 91

Lørdag den 6. april 1991:

- 9.30 Reception for særligt indbudte
- 10.00 Udstillingen åbnes af borgmester Ove C. Alminde
- 13.00 Lysbilledforedrag. Ib Sandahl
"Spejderfrimærker"
- 15.00 Foredrag. Tage Bøcher Knudsen:
"Hvordan starter jeg en motivsamling"?
- 17.00 Udstillingen lukker

Søndag den 7. april 1991:

- 10.00 Udstillingen åbner
- 11.00 Færøsk folkedans
- 11.00 Danzig GruppeN holder generalforsamling
- 11.15 DFU holder generalforsamling
- 12.00 Dansk Perfin Samlerklub holder generalforsamling
- 14.30 Præmieoverrækkelse
ved postmester Benny Laursen m.fl.
- 16.00 Ballonopstigning (på sportspladsen bag skolen)
- 17.00 Udstillingen lukker

Hallen er pyntet af Hesselbækgård Planteskole

Hesselbækgård Planteskole ApS

Bistrupvej 194 · 3460 Birkerød · Tlf. 42 81 97 70 · Giro 8 08 77 92

Kunstnerstanden

Kunstnerne kan mødes:

Lørdag den 6. april 1991

10.00 - 13.00 Arne Kühlmann

13.00 - 17.00 Bo Bonfils

Søndag den 7. april 1991

10.00 - 13.00 Tage Stentoft

13.00 - 17.00 Arne Kühlmann

Kunstnerstanden er sponsoreret af:

Kreditforeningen
Danmark

· vi skaffer penge til huse

A. MADSEN
GULD · SØLV · URE · OPTIK
Hovedgaden 26 · 3460 Birkerød · Tlf. 42 81 05 48

DANSKE FILATELISTERS FÆLLESFOND

Ønsker hjertelig tillykke

Fondens formålsparagraf er:

- 1) at støtte, fremme og udbrede kendskabet til filatelen i Danmark
- 2) at støtte afholdelse af frimærkeudstillinger
- 3) at støtte udgivelsen af filatelistisk litteratur
- 4) at støtte andre filatelistiske arrangementer
- 5) at støtte og fremme interesse for danske frimærker i udlandet

Kontaktperson:

Gerda Bechsgaard, På Højden 20, 2900 Hellerup

I anledning af Birkerød Frimærkeklubs jubilæum er Jørgen Andersen, som en af deltagerne i den stiftende generalforsamling, blevet bedt om at fortælle lidt om klubben. Jørgen Andersen har været bestyrelsesmedlem siden januar 1942, juniorleder 1954-86 og dubletleder siden 1954. Jørgen Andersen er selvsagt æresmedlem af klubben.

Klubbens Historie

Af Jørgen Andersen

I Efteråret 1941 blev der i "Birkerød-Posten" indkaldt til et Møde på Birkerød Kro med det Formaal at faa startet en Frimærkeklub for Birkerød. Det var Revisor E. Ridler, Fabrikant S.B. Richter og Boghandler F. Jespersen, der tog dette Initiativ. Mødet fandt sted 1. December 1941, og 25 Personer mødte op.

Ovennævnte tre Herrer, som havde Kluberfaring andre Steder fra, redegjorde for deres Idé, og vi blev enige om at starte "Birkerød og Omegns Frimærkeklub".

Initiativtagerne blev den første Bestyrelse. Mødestedet blev Marinestuen i Birkerød. Vi betalte intet for Lokalet, men der var nogen Forpligtelse til at nyde Øl og Kaffe. Vi blev enige om et Aarskontingent paa 2 Kroner. Det lyder af meget lidt, men passede til Pristallet dengang, og til Sammenligning mellem Datidens og Nutidens Priser kan oplyses, at f.Eks. kostede et 2RBS dengang kun en Brøkdel af i Dag.

Der blev ogsaa startet en Cirkulation, og dertil indkøbte vi Hæfter til 6 Øre pr. Stk. Ved Møderne brugte vi meget at "slagte Kilovarer". Disse blev indkøbt og hældt ud over Bordene, og efter Sortering blev Mærkerne fordelt blandt de fremmødte Medlemmer.

Under besættelsetiden blev Klubbens Drift ramt af Tidens Genvorligheder, som f.Eks. Spærretiden, der gjorde, at vi maatte flytte vore Møder til sidst paa Eftermiddagen, for at alle kunne naa hjem, inden Spærretiden begyndte Kl. 8.

Af Startmedlemmerne er der nu kun een tilbage, og Antallet af Medlemmer har gennem Tiderne haft meget store Udsving, saadan at der i nogle Aar var meget faa Medlemmer og til det nuværende Antal paa 94 Senior- og 14 Juniormedlemmer. I Klubbens første Aar havde vi ikke Juniorafdeling, men denne blev startet i 1950'erne og ledes nu af Finn Andersen.

Gennem Aarene har klubben haft skiftende Formænd og har nu den ottende, nemlig Finn Parbst.

BIRKERØD *en aktiv foreningsby!*

VENOVA ApS

Kontorartikler og Dataudstyr

Keilstruplund 50
DK-3460 Birkerød
Telefon 42 81 81 12

PRØV VOR TOTALSERVICE

I ALT TIL KONTORETS

DAGLIGE DRIFT

★ KONKURRENCEDYGTIGE PRISER ★

★ KVALITETSPRODUKTER ★

★ HURTIG LEVERING ★

Træk af Birkerøds tidligste posthistorie

Af Søren Jessen

Ligesom andre bebyggelser med endelsen -rød er Birkerød sandsynligvis anlagt i Valdemarstiden og nævnes første gang i de skriftlige kilder under navnet "Birkeryth" i 1307. I de følgende århundreder hører vi ikke ret meget til landsbyen, men i 1682 bestod den af 5 gårde samt 2 huse med og 21 uden jordtilliggende. Landbo-reformernes gennemførelse i sidste halvdel af det 18. århundrede betød, at bønder-gårdene i Birkerød overgik til selveje, men den praktiske del - den såkaldte ud-skiftning af agerjorden - kunne gennemføres, uden at det var nødvendigt at flytte gårde ud fra landsbyen.

Lidt efter lidt skete der dog forandringer, og i 1862, da der var truffet endelig beslutning om at føre Nordbanen mellem København og Helsingør over Birkerød, beskrives lokaliteten således: "At regne Birkerød som en almindelig landsby kan næppe anses for helt korrekt. Allerede nu beboes byen langt fra udelukkende af en bondebefolkning. Af selvejergårde er der næppe flere, og derfor adskiller den sig stærkt fra de nærliggende landsbyer Kajerød og Bistrup. En del folk, som hoved-sagelig lever af deres midler, har købt ejendom i byen, og af landbrug er der vel kun kroen, præstegården og gården Catrinelyst, som dog ikke er i bondeje".

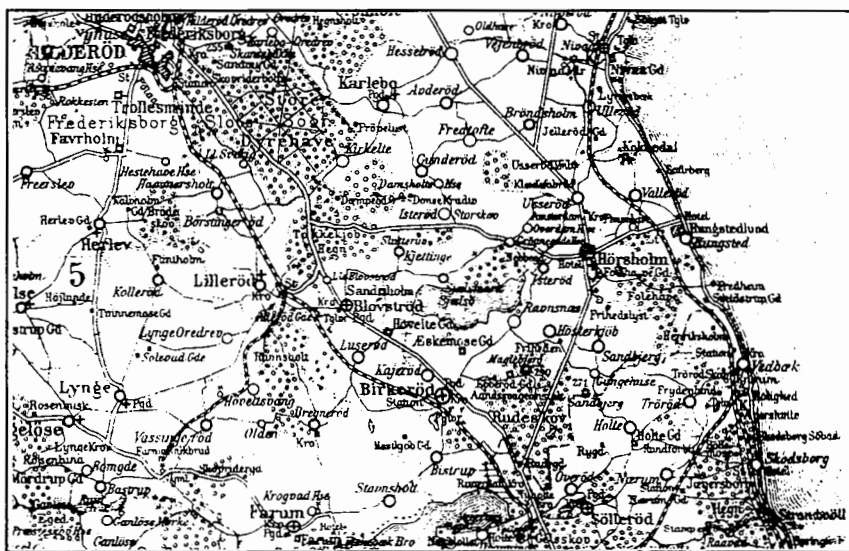

Fig.1 Birkerød med omegn o. 1900

Citatets forfatter mente, at Nordbanens åbning ville medføre, at Birkerød "vil gå en udvikling i møde, der aldeles vil ændre det indtryk, man hidtil har haft af

denne landlige idyl". Spådommen holdt stik, bl.a. fordi en del stationsbyer langs Nordbanen blev en slags trafikale knudepunkter for dagvogne fra byer, som endnu ikke var så heldige at være placeret ved en jernbanelinie. I 1870 åbnedes således en dagvognsrute mellem Birkerød station og Frederikssund og på et senere tidspunkt mellem Birkerød og Farum.

Fig. 2 Birkerød jernbanestation i 1920'erne. I baggrunden ses Birkerøds 2. posthus. (Birkerød Lokalhistoriske Arkiv)

I vor tid betragtes postvæsenet som en naturlig del af vores hverdag, og det er vel de færreste, der tænker over, hvor genialt det er, at man blot kan lægge et brev i en postkasse, hvorefter det bliver bragt ud til adressaten. Så nemt var det ikke i "gamle dage", for først fra midten af det 19. århundrede begyndte postvæsenet at bringe forsendelser direkte ud til købstædernes indbyggere. Derimod måtte landboerne og dermed også Birkerøds befolkning selv sørge for at få afhentet deres breve og pakker ved det nærmeste postkontor.

I længden var en sådan løsning ikke holdbar, og i december 1848 ønskede postledelsen, at landets amtsråd og sogneforstanderskaber skulle udtale sig om forslag om oprettelse af brevindleveringssteder og landpostruter. Birkerøds sogneforstanderskab tog ikke stilling til det første forslag, og med hensyn til det andet havde man allerede engageret et "privatpostbud", som man var godt tilfreds med. Der skulle gå en del år, før postvæsenet for alvor tog fat på at oprette landpostruter, men derimod blev der hurtigt etableret brevsamlingssteder langs postruterne, bl.a. i nabosognet Blovstrød i 1852.

I 1860 rygtedes det, at der blev arbejdet på at få oprettet et brevsamlingssted i Birkerød. Sogneforstanderskabet følte åbenbart, at det burde kommentere sagen, for i et brev til postledelsen gjorde man opmærksom på, at det faktisk ville være

spild af penge. For det første havde man allerede et meget pålideligt postbud, "som besørger bud 3 gange om ugen mellem Birkerød og Hørsholm". For det andet ville Birkerøds beboere ikke vinde noget ved, at postvæsenet placerede en postkasse i landsbyen, da beboerne stadig ville være nødt til at holde et privat bud, som kunne tage sig af andre former for ærinder.

Disse ærinder var ret omfattende, hvilket fremgår af en beskrivelse af Birkerøds sognebud fra 1862: "Men ikke blot breve bærer han i sin taske, han medfører også utallige kommissioner for byens beboere. En skal have betalt skat på amtsstuen, en anden skal købe brænde på en skovauktion. Alt udfører han med den største omhu. Hans fulde navn er Konrad Emmendørffer, og siden sit 10. år har han været blind. Tålmodigt føler han sig frem med sin stok, og aldrig har man kunne ønske sig et sikrere og mere pålideligt bud".

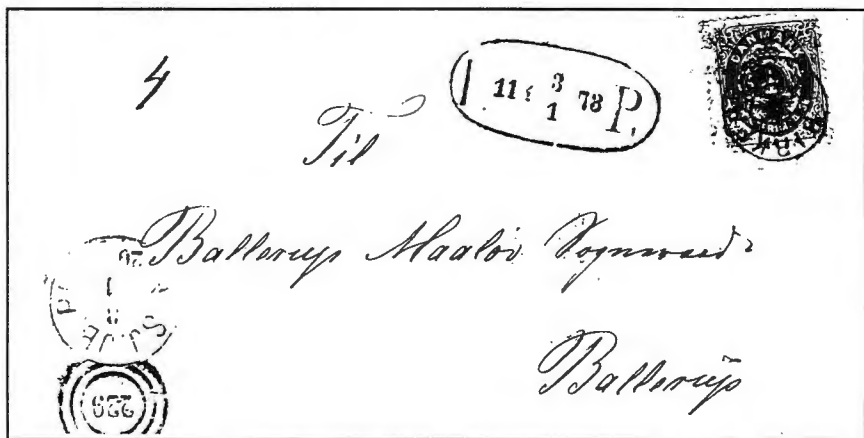

Fig.3 4-skilling landsportobrev, som er annulleret med Birkerøds første poststempel - et stjernestempel i den såkaldte "Taarbæk type", som tildeltes 1869. (Tilhører Jan Bendix)

Nordbanen åbende for driften den 9. juni 1864, og samtidig fik Birkerød et brevsamlingssted på jernbanestationen med stationsforstander A. Christensen som brevsamler. Frem til 1. november 1870 var brevsamlingsstedet underlagt Københavns Jernbanepostkontor, hvorefter det overførtes til Frederiksborg postkontor.

Brevsamlerens løn afspejler på bedste vis det stadigt stigende antal forsendelser, der passerede brevsamlingsstedet. I 1864 tjente A. Christensen 40 rdl. årligt, i 1867 60 rdl., i 1870 100 rdl, og i forbindelse med en stigning til 120 rdl. i 1873 begyndte postledelsen så småt at tænke på at omdanne brevsamlingsstedet til en postekspedition. Tanken blev dog skrinlagt, da man var bange for, at beboerne i Lillerød ville kræve en tilsvarende ændring!

I henholdsvis 1874 og 1875 rejstes spørgsmålet om at få en postekspedition i Birkerød af teglværksejer Gabe og ejeren af den private kostskole, Mantzius, men stadig uden resultat. Det har sikkert også været af afgørende betydning, at stationsforstander og brevsamler A. Christensen ikke var interesseret i en sådan

Fig.4 Udsnit af stationsforstander A. Christensens kontrakt med postvæsenet, dateret 31. maj 1864. (Postvæsenets Hovedarkiv)

ændring. Denne indså, "at han derved påtog en hel del flere forretninger", og en sådan øget arbejdsbyrde ville dårligt kunne forenes med stillingen som stationsforstander. A. Christensen afgik ved døden i juni 1883 og efterfulgtes pr. 1. juli samme år som brevsamler og stationsforstander af N.S. Johansen.

Pr. 1. august 1886 fik borgerne i Birkerød den ønskede postekspedition, og denne omdannedes 1. maj 1908 til et postkontor. Helt frem til 1917 var det praksis, at de veks-lende stationsforstandere også varetog postvæsenets forret-ninger, men da der blev bygget et nyt postkontor (se fig. 2), var det naturligt at adskille de to funktioner.

Stillingen som postmester blev slået op, og ikke mindre end 63 ansøgere meldte sig - heriblandt postmesterene i Jægerspris, Gilleleje og Fejøl. De kom dog ikke i betragt-ning, og som ny postmester udnævntes pr. 30. april 1917 G.V.C. Weylandt, som hidtil havde været postekspedient i København.

Det var også på tide, at Birkerøds postvæsen fik sine egne lokaler, for helt tilbage til midten af 1880'erne blev der klaget over, at "såvel tjenestelokalerne som stationsforstanderens bolig på Birkerød station er i høj grad indskrænkede og svarer i ingen henseende til stationens trafik, der er i stadig voksende fremgang". Desuden mente man ikke, at der kunne indrettes en postekspedition på stationen, før der var skaffet mere plads til posttjenestens udførelse, men indtil da havde man ikke haft held til at få de ønskede bevillinger til byggeriet optaget på finans-loven.

Fig.5 Birkerøds 1. la-pidarstempel, LAP IIb, tildelt 1.8.1886

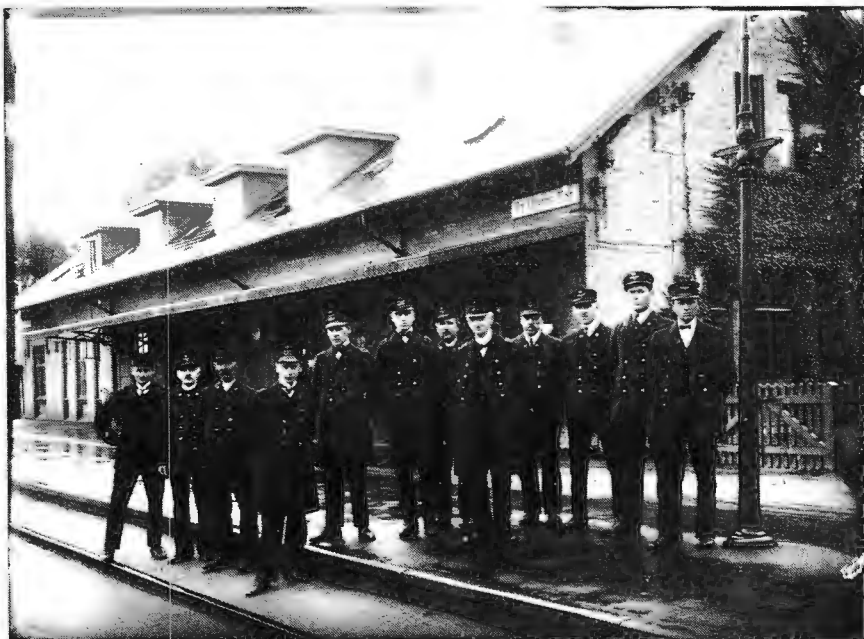

Fig.6 Stationsforstander Th.A.Kaarsberg sammen med jernbanepersonalet på Birkerød station. Han var den sidste stationsforstander, der også var ansat af postvæsenet (Birkerød Lokalhistoriske Arkiv).

I 1860 kom der gang i landpostvæsenets videre udvikling, idet postledelsen besluttede at oprette landpostruter, der fungerede på denne måde: Med udgangspunkt i de eksisterende posthuse skulle postbudene følge fastlagte ruter fra landsby til landsby. Her afleverede og modtog budene post hos den lokale postudveksler, der aflønnedes af stedets beboere, og derefter vendte budene tilbage til deres udgangspunkter med de indsamlede postforsendelser.

Foreløbig havde postvæsenet ingen planer om at indføre direkte omdeling af forsendelser til adressaterne, som det var tilfældet i hovedstaden og købstæderne. Den initiativrige brevsamler ved Holte brevsamlingssted, stationsforstander G.J. Jessen, var dog sikker på, at direkte uddeling af post var fremtidens løsning, og efter en stærk modstand fra kredse i postvæsenet lykkedes det G.J. Jessen at få lov til at afprøve sine idéer i Frederiksborg og Holbæk amter. Forsøget skulle løbe af stablen pr. 1. januar 1869, men på grund af forsinkelser måtte premieren udsættes til 1. april. - Som det fremgår af figur 7 var Birkerød-området også med i eksperimentet, der dog ikke opnåede den ventede succes, og derfor måtte opgives i januar 1870.

Dermed ophørte G.J. Jessens virksomhed, og da en række postmestre i de to amter fik tilbud om at overtage budgangene på samme vilkår som G.J. Jessen, betakkede de sig. Derefter fortsatte postvæsenet udviklingen af systemet med

Landpostbude.

Fra 1ste Mai d. A. ville endvidere følgende Landpostbudfredse blive oprettede:

fra Fredensborg Postexpedition:

- 1ste Budfreds over Sørup, Røddebo, Grønholt og Lønholt.
- 2den Budfreds over Adminderød, Langstrup, Søholm, Langerød, Højsager og Baastrup.
- 3die Budfreds over Vejlebo, Danstrup, Lille Sønderup, Hærtehoi, Saande, Jonstrup og Endrup.

Fra Store Lyngby Brevsamlingssted:
over Lille Lyngby, Meeløse, Sjøvinge, Strø, Strøtille, Lille Hagelse og Grimstrup.

Fra Slangerup Postexpedition.

- 1ste Budfreds over Lystrup, Uvelse, Lvinde-
rup, Manderup, Høirup og Jordhøi.
- 2den Budfreds over Søsum, Stenlille, Slag-
lunde, Spærrestrup, Skjænkelsø og Hjør-
lunde.

Fra Frederiksberg Postkontor.

- 1ste Budfreds over Allerød, Tueltstrup, Riiede,
Allsynderup og Benstrup.
- 2den Budfreds over Tjæreby, Hærløse, Borup
og Greetsløv.
- 3die Budfreds over Herlev, Børstingerød, Ham-
merød, Hillerød og Karlebo Overdrev.

Fra Løvskaard Brevsamlingssted:

over Rørup, Hærsrup, Tuck, Rybo, Døug-
lykke, Sletten, Øverste Torp og Nederste
Torp.

Fra Birkerød Brevsamlingssted:

over Bidstrup, Stavnsholte, Jarum, Vandløse,
Knardrup og Brengerød.

Fra Bilerød Brevsamlingssted:

1ste Budfreds over Kollerød, Vinunge, Vadstrup,
og Bæsfingerød.

2den Budfreds over Bloustrød, Luderød, Sjøls-
mark, Kjettinge og Kirkele.

Anmeldelse om Besørgelse af Post ved mine

Bude modtages af disse for ovenstående Børs

Befolkning. Iøvrigt henvises til min første

Befolkningsskæbelse.

Kjøbenhavn den 24de April 1869.

G. J. Frøsen.

Fig. 7 Frederiksborg Amtstidende 27. april 1869

landpostruter med udvekslings-
steder, og allerede i april 1870
nævnes en sådan rute med Bir-
kerød som udgangspunkt.

I finansåret 1876/77 indledtes
en ny epoke i landpostvæsenets
udvikling, idet postvæsenet samti-
dig med stadig at udvide antallet
af landpostruter med udveks-
lingssteder begyndte indførelsen
af den direkte postomdeling til
beboerne i landdistrikterne. Målet
var direkte omdeling til samtlige
adressater landet over mindst en
gang om dagen, og det nåedes i
finansåret 1907/08, hvor de
sidste udvekslingssteder blev
nedlagt.

Fig. 8 Birkerøds 1. broty-
pestempel, BRO Ia,
leveret 16.4.1895

I maj 1878 kunne postmester
Østergaard i Frederiksborg be-
kendtgøre, at samtlige "dette
kontors postdistrikt værende
udvekslingssteder bliver inddraget
og derimod oprettet landpostbud-
gange med direkte ombæring til
adressaterne samt brevkassetøm-
ning pr. 1. juni. Birkerød hørte

som nævnt under Frederiksborg postkontor på dette tidspunkt, og som det fremgår
af figur 9, kom man også her med i den nye ordning. I de følgende årtier øgedes
antallet af budgange i takt med postdistriktets udbygning, men den vigtige be-
gyndelse startede altså i 1878.

Hvad blev der egentlig af Konrad Emmendørffer, det blinde bud? Blev han "taber" i forbindelse med indførelsen af landpostvæsenet i Birkerød? Nej, heldigvis kan denne historie ende godt, idet en række borgere med sognepræsten i spidsen fik udvirket, at han "til trods for manglende syn" blev ansat som postbud i 1878. Dermed er ringen sluttet for denne del af Birkerøds posthistorie, der både begynder og ender med Konrad Emmendørffer, som i flere årtier bragte post ud i området!

b) fra **Birkerød Brevsamlingssted:**
Ulgang Kl. 9½ Formiddag.

- ad Birkerød (Brevkasse), Røgersø (Brevkasse), Eftemoesegaard, Vidskrup (Brevkasse), Stavnsholt (Brevkasse); Ankomst til Birkerød Kl. 8½ Eftermiddag.
- ad Hestjæbgaard, Farum (Brevkasse); Ankomst til Farum Kl. 11½ Formiddag. Retur fra Farum Kl. 6 Formiddag.
- ad Stavnsholt og Vidskrup; Ankomst til Birkerød Kl. 9½ Formiddag.

Om **Søndagen** gaar Landpostbudet **direkte** mellem Farum og Birkerød.

- c) fra **Farum** Kl. 11½ Formiddag:
- ad Kirkeværkse (Brevkasse), Rørdrup (Brevkasse), Gandsø (Brevkasse); Ankomst til Farum Kl. 7 Eftermiddag.

Fig.9 Frederiksborg Amts Avis 24. maj 1978

Efterskrift!

I forbindelse med udarbejdelsen af artiklen har jeg modtaget hjælp fra mange mennesker, men jeg vil især rette en tak til personalet på Birkerød Lokalhistoriske Arkiv, Erik Jensen (Post- og Telegrafmuseet), Ove Brüggebusch (Postvæsenets Hovedarkiv) og Connie Larsen (Post- og Telegrafbiblioteket). Endvidere tak til Ole Steen Jacobsen og Jan Bendix fra Dansk Posthistorisk Selskab.

Kilder:

Artiklen bygger først og fremmest på utrykt materiale beroende i Postvæsenets Hovedarkiv og Post- og Telegrafmuseet.

Frederiksborg Amtstidende, diverse årgange

Frederiksborg Amts Avis, diverse årgange

T. Faber, Post- og Reisehaandbog, diverse årgange

Birkerød Lokalhistoriske Forening, Træk af Birkerøds sogns historie, 1979

Søren Jessen, Frederikssund Postkontor 150 år 1. juli 1983, 1985

Fr. Olsen, Postvæsenet i Danmark 1848-1873, 1924.

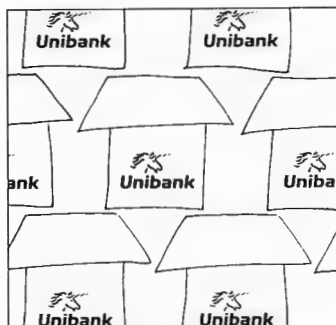
Birkerød Lokalhistoriske Arkiv og Museum

Cathrinelyst • Hovedgaden 20 B

Åbent: normalt hverdage 9-15, onsdage 15-17 og 19-21 samt efter aftale

DanBolig

Når De sætter Deres hus
til salg gennem DanBolig
ses det mange steder

Bodil Petersen

Hovedgaden 21 A, 3460 Birkerød
Fax 45 82 07 76

Tlf. 45 82 07 66

42812975

HOVEDGADENS
HERRERFRISØR
HOVEDGADEN 45,
3460 BIRKERØD

Statoil Servicenter
Bistrupvej 8042 81 13 45

STATOIL

BIRKERØD

Hardy Ege

NÆRBUTIK
med vin og spiritus

VIDEO

Bistrupvej 80

42 81 13 45

**AEG kompostkværn
K 1601**

- Kraftig motor 1600 W
- Sikret mod overbelastning
- Maksimal grentykkelse 30 mm
- Leveres med holder til affalds-
sæk
- Hærdede knive
- Leveres med hjulset

AEG

- Model 1600 - 2.298 kr
- Model 1601 - 2.598 kr

Demonstreres hos

**BIRKERØD
VÆRKTØJSMAGASIN**

Kajerødvej 5
Tlf.: 42 81 60 03

Hvordan laver man et særstempel?

Af Ib Eichner-Larsen

Spørgsmålet lyder enkelt, og når man i årenes løb har tegnet ikke så få stempler til festlige, filatelistiske lejligheder, så burde det i og for sig være enkelt at svare.

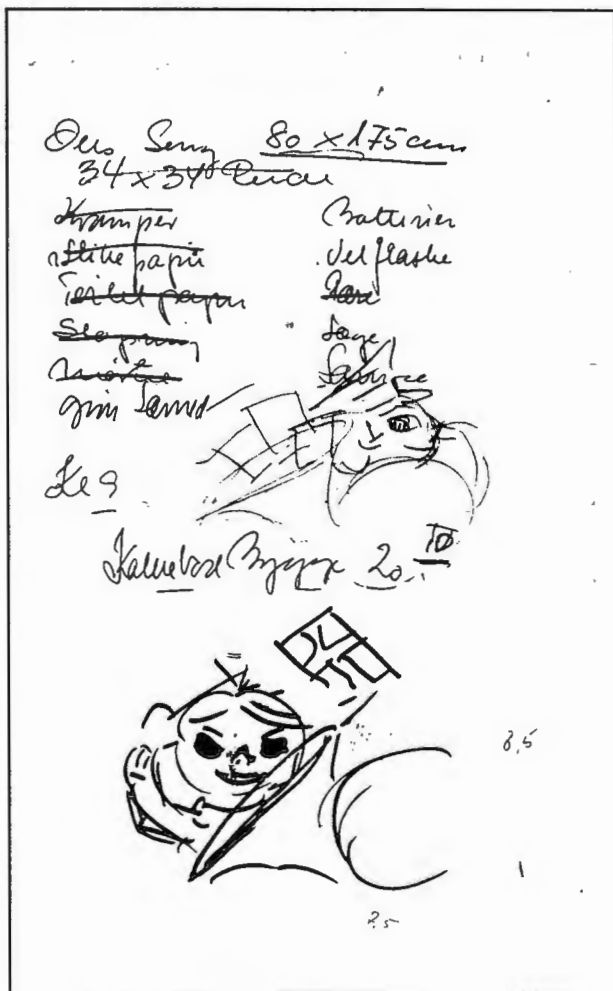
Det er det ikke!

Lad os tage det nyeste eksempel - stemplet til denne udstilling, **BIRKERØD 91**.

Arrangørerne var så hensynsfulde at give mig opgaven i god tid. Det var betænksomt, og det er efter mit temperament ikke ensbetydende med, at man bare kan lade opgaven ligge og lagre. Altså begyndte jeg på det vigtigste - at spekulere. Jeg fik opgivet udstillingens navn, dato'en for Juniordagen, den bundne tekst osv. Sigtet med udstillingen lå klart. Det behøvede jeg ikke at spørge om. Vi ville have ungdommen i tale, så udformningen af stemplet skulle være seriøs, men ikke for højtidelig og frem for alt let fattelig.

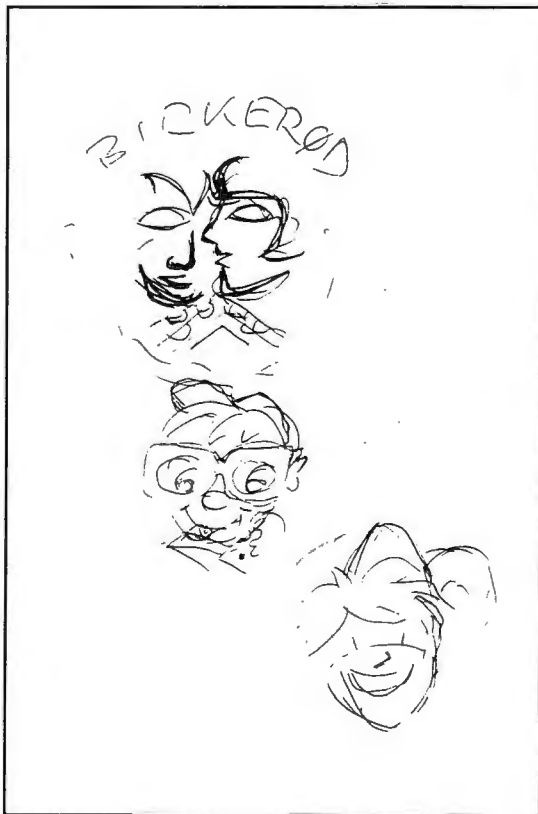
Hvad gør man så?

Man - jeg - begyndte at tænke i banerne: Frimærker, børn og unge, filateli som en genvej til det mål, vi alle har - at blive klogere. Jeg kredsede i starten omkring vort postvæsens logo, posthornet.

Det fik for nogle år siden en moderne udformning og blev et iøjnefaldende signal på postale forsendelser, da man ved et fikst layout anbragte en del af logoet i nederste højre hjørne på visse af væsenets tryksager. Jeg tror, det var reklameafdelingen, der startede på den moderne udformning i Jens Christensens tid som direktør for denne afdeling. Posthornet har fra Arilds tid kunnet "råbe folk op", og signalet var mere en festlig fanfare, end det var et varsko. Postens ankomst og afgang er altid en festlig stund (knap så festlig, når han kommer med rudekuverter og opkrævninger).

På det første af de skriblerier, jeg lavede på en dosmerseddel, kan man se, hvordan jeg forsøger at vride et postbud i stilling til at trutte i hornet, mens frimærker vælter ud af hornet som af et overflødhedshorn. Næste tanke (på samme papir) var at proppe en glad dreng ned i hornet. Inspirationen? Den fik jeg, da Arveprins Knud engang fortalte mig, at han sammen med broderen, den senere Kong Frederik IX, som barn på Sorgenfri Slot havde moret sig med at sidde i tagrenden på kavalierfløjen og prøvet på, om de kunne kaste ormstukne æbler ned i Livgardens store horn. For ikke at blive beskyldt for at være mandschauvenist prøvede jeg også at kombinere et dreng- og et pigeportræt. Det har jeg gjort før, men der er mange måder at gøre den samme ting på. Videre prøvede jeg at lave et par uhøjtidelige ansigter, som naturligvis skulle kombineres med "noget med frimærker".

Midt i hele denne hjernepustende brain-storm måtte man jo heller ikke glemme, at Birkerød skulle med i billedet. Klubben havde i forbindelse med sit eget jubilæum taget Danmarks Frimærke Ungdom under armen i erkendelse af, at en forænings fortsatte trivsel er betinget af nyt, ungt blod. Hvem skal ellers købe vore frimærker, den dag vi ikke kan/gider mere? Jeg talte med Finn Parbst om byens

seværdigheder, kendetegn, logo osv. Det mest karakteristiske lå nok i byens eget navn Birkerød - en rydning i en birkeskov. Altså skulle der lidt birketræ med.

Det stod bare ikke rigtig til posthorn-tanken. Altså om igen. Skoven ledte tanken hen på fuglelivet, og dermed nåede jeg frem til uglen - visdommens symbol. Den havde jeg brugt tidligere til en udstilling i Bella Centret i forbindelse med en af Københavns Philatelist Klubs mærkedage. Dengang havde jeg fyldt uglens krop ud med frimærker i farver. Sådan skulle det ikke være denne gang.

Ordene: Ugle, krop og frimærker svirrede rundt i hovedet sammen med Birkerød og birkeskov. Nu skulle alle de momenter koges sammen. At placere uglen i et birketræ var ingen kunst, og resten løstes så "lidt firkantet" ved at give fuglen en stiliseret frimærkekrop, markeret med store takker i siderne. Jeg havde netop i sommer haft en oplevelse med en stor hornugle, der var "strandet" i et af mine fyrretræer ved sommerhuset, som forøvrigt hedder Hittegodset. Det slog mig, hvor bastant, ja ligefrem firkantet, den virkede.

Nu var ideen med andre ord hjemme. Denne skulle bare sættes på papir. Et stempel fra den lokale stemplingsmaskine gav mig udformningen af bogstaverne, sådan som man var vant til at se dem i Birkerød, og så hér slut på sommeren kunne jeg aflevere to forslag: Ét med uglen alene og ét med uglen i træet. Det sidste blev accepteret af alle involverede, og da det opfyldte de tekniske krav, som postvæsnet stiller, blev det rentegnet og sendt.

Bagefter fik jeg den idé, at hovedmotivet kunne farvelægges i de oldenborgske farver - rødt og gult - som er P&T's adelsmærke, og måske anvendes til vignet på en udstillingskuvert i anledning af klub-jubilæet. Det blev også accepteret af udvalget, og tilbage står nu blot at ønske, at den må få samme gode skæbne som KPK's uglekuvert. Den var udsolgt dagen efter udstillingens åbning!

ARNOLD BUSCK

Birkerød Boghandel A/S

Hovedgaden 37
3460 Birkerød
Telefon 42 81 01 65
Telefax 45 82 00 06

Super Brugsen

er frisk med det hele

- også med prisen !

Super Brugsen

Birkerød Hovedgade 42 - 3460 Birkerød
Telefon: 42 81 86 11

Hvordan bliver jeg motivsamler?

Af Tage Bøcher

De fleste børn prøver på et tidspunkt at samle på frimærker. Ofte breder det sig som en mani i skoleklassen. Frimærkerne opbevares i æsker, ja nogle måske endda i bukselommen.

Hjemmets papirkurv støvsuges for frimærker; det fortsætter hos familien. Man bytter på livet løs for at skaffe sig nye mærker, og man har det dejligt; men ofte er det kun en periodisk leg, som så meget andet i barndommen.

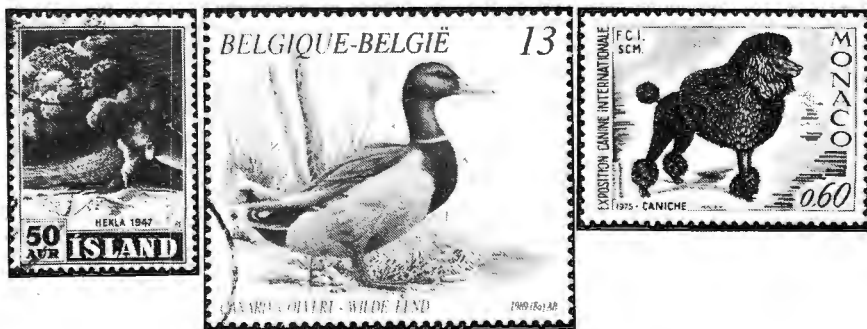
Nogle er måske så heldige at have en far eller et familiemedlem, der samler på frimærker, så interessen derved holdes i live. Eller måske har du en kammerat, der er medlem af en juniorfrimærkeklub, så du kan blive inviteret med derhen.

Lysten til at samle forstærkes, og du bliver meldt ind i klubben. Det er det fornuftigste, du kan gøre, for der vil du lære en masse om frimærker og om, hvordan du skal samle dem.

I det følgende vil jeg prøve at fortælle dig lidt om en spændende måde at samle frimærker på.

De fleste er meget interesserede i frimærkets billede, motivet, og ser ikke så meget på, om alle takkerne er der, selv om det er meget vigtigt. Motivet er iøjnefaldende og ofte meget spændende. Mange motiver taler til fantasien, andre er blot farvestrålende glansbilleder eller et kedeligt portræt, der ikke rigtigt fortæller noget.

Prøv at studere frimærkernes motiver rigtigt, og du vil få en mængde at vide om udgivelseslandet. Om dets natur, byer, arkitektur, berømte personer, særlige sportsgrene og meget mere.

Der er et utal af motiver på frimærkerne. De kan lære dig meget, hvis du giver dig tid til at studere dem.

Der er mange, der samler på frimærker efter deres motiv. Nogle samler på mærker med fly eller fugle, hunde, lokomotiver, vulkaner eller fodbold. For mange motivers vedkommende kan der skabes en stor samling ved at bytte sig frem.

Begynder man at samle frimærker på den måde, er man blevet motivsamler.

Det vil være klogt, hvis du vælger et motiv, du kender noget til. Spiller du fodbold, kan du lave en fin "fodboldsamling". Er du interesseret i fugle, findes der mange forskellige fugle på frimærker.

Altså, vælg et motiv, der interesserer dig rigtig meget, og som du kender noget til. Det vil så være lettere for dig at få en fin samling, især hvis du går på biblioteket og låner bøger om dit motivemne, så du kan blive "ekspert" på området.

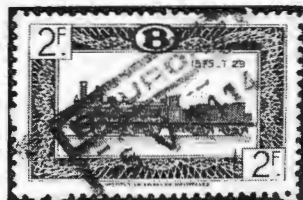
Inden du for alvor begynder, så bestem dig for, om du vil samle mærkerne ubrugte eller stemplede. Det er altid vanskeligt at samle mærkerne stemplede, da stemplet ikke må dække motivet, men kun et hjørne af mærket.

Ubrugt

Letstemplet

Ubrugeligt i motivsamling

Det vil være en god idé at anskaffe en indstiksbog, så du kan sætte mærkerne deri, i stedet for at have dem liggende i en æske, hvor de let bliver krøllede. Mærkerne skal være hele og pæne. Iturevne og krøllede mærker hører hjemme i papirkurven.

Efterhånden som du får samlet mange mærker, må du begynde at tænke på at få sat system i samlingen. Du må prøve at lave en plan, en slags arbejdsskitse, som du kan gå frem efter og bygge samlingen op efter. Det hele bliver meget morsommere, og du får bedre oversigt over mærkerne.

Samler du f.eks. på fodboldfrimærker, kan du lave en plan som denne:

1. Fodboldspillets historie
2. Fodboldbanen
3. Udstyret (bold, dragt, støvler osv.)
4. Spilleregler (dommer, linievogter osv.)
5. Danske fodboldklubber

Dragt, støvler

6. Danske turneringer
7. Internationale turneringer
8. Kendte spillere
9. Fodbold som motion

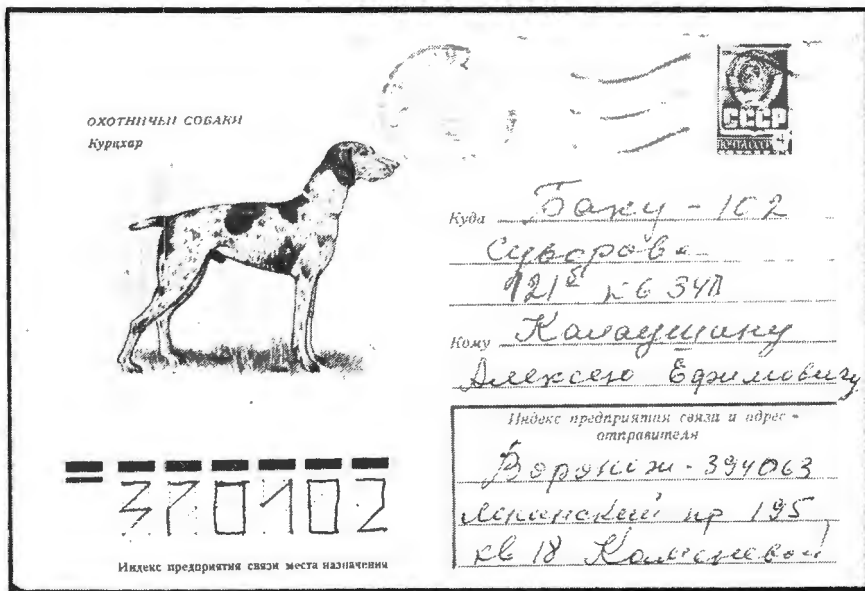
Følger du en sådan plan, må du finde mærker og stempler, der viser noget om de enkelte punkter som f.eks. dragten, støvlerne. Spillereglerne kan vises ved mærker med målmand, dommer osv.

På samme måde kan du prøve at lave en plan over dit motiv (emne). Planen skal fortælle alt om det emne, du har valgt at samle på.

Du kan begynde at udvide samlingen med stempler og helsager. En helsag er et kort eller kuvert med påtrykt frimærke. På helsagen kan der desuden være et billede, som du kan bruge i din samling. Du må aldrig klippe en helsag i stykker.

Målmand

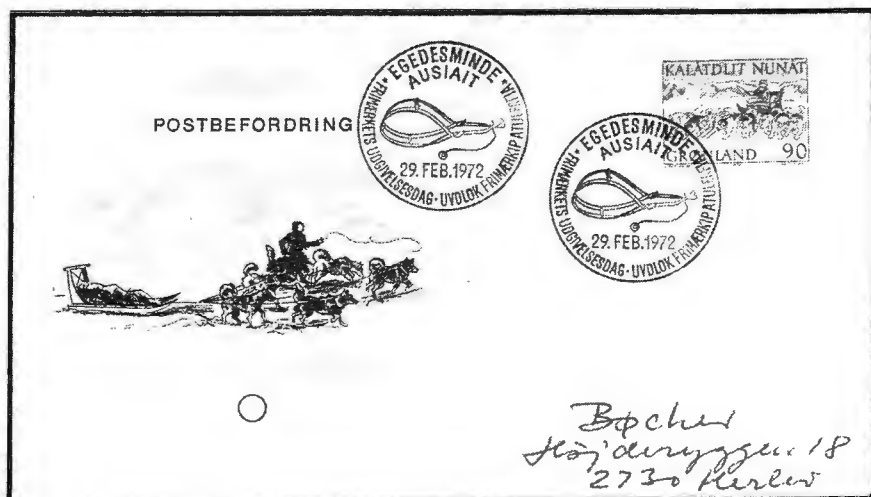

Russisk helsag, der kan bruges i samling om hunde

De ting, du tager med i din samling skal være udgivet af postvæsenet. Billeder på førstedagskuverter kan ikke bruges (privat lavet), men derimod stemplet, hvis der findes et godt motiv i dette.

Stemplet viser hundens seletøj. Billedet på kuverten kan ikke bruges i samlingen, dæk det!

Du kan også bruge et brev med et frimærke, hvis motiv passer ind i din samling. Gå på jagt efter anbefalede breve eller ekspresbreve, de er mere spændende end almindelige breve, og der er mange muligheder.

Her vises hundens seletøj i stemplet

Hvis du bliver medlem af en frimærkeklub, kan du få al nødvendig hjælp, så du kan lære om alle de muligheder, du har som motivsamler. På frimærkeudstillinger kan du få idéer ved at se andres samlinger.

Efterhånden får du så mange mærker, helsager, breve og stempler, så der ikke er plads til mere i indstiksbogen.

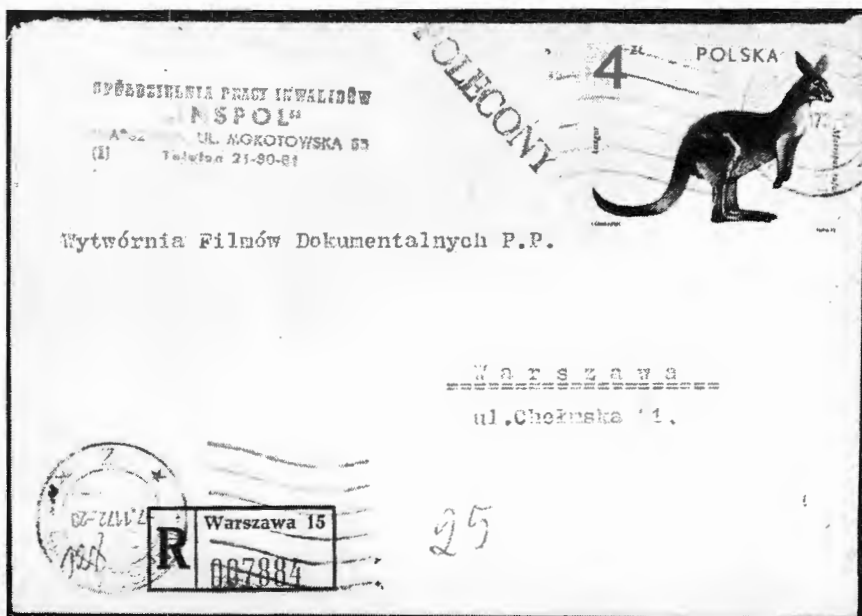
Så er tiden kommet til at lave dig et album. Køb nogle albumblade hos en frimærkehandler og gå igang. Du vil opdage, at det er meget spændende at lave sit eget album. Du ordner dit album efter din plan, så du får forskellige afsnit efter den.

Du kan sætte mærkerne direkte på albumbladet (planchen) med et hængsel. Vil du beskytte dine mærker, sætter du dem først op på noget let farvet papir, f.eks. gråt, der er lidt kraftigere end skrivemaskinepapir. Derefter skæres papiret til, så der bliver en smal synlig kant rundt om mærket. Nu kan du flytte rundt med mærkerne siddende på underlaget, og de tager ingen skade af at blive flyttet. Helsager og breve sætter du på samme slags papir med fotohjørner, før du sætter dem på planchen.

Du kan få en billig klemlommeskærer, der let kan skære underlagene til.

Plancherne opbevarer du i et album, et springbind, der klemmer sammen i ryggen om dem, så du kan blade i det. Får du lyst til at vise din samling på en udstilling, skal plancherne i plastlommer for at beskytte mærkerne.

Eksempel på anbefalet brev til motivsamling

Når du monterer dine mærker på planchen, skal du skrive kapiteloverskrift til venstre, og til højre fortælle, hvad planchen viser.

4. Spilleregler

4.1 Dommere

Mærkerne skal holde samme overkant på alle plancherne.

På plancherne skriver du en meget kort tekst, der sammen med mærkerne fortæller din historie, så en fremmed kan forstå, hvad du mener med planchen. Teksten kan skrives med håndskrift eller skrivemaskine.

Jeg har kort prøvet at fortælle dig lidt om, hvordan du starter en motivsamling. Det vil være klogt af dig at melde dig ind i en juniorklub, hvor du kan lære mere og få al den hjælp, du har behov for. Skulle der ikke være nogen, hvor du bor, kan du måske, hvis du har nået konfirmationsalderen, få lov at komme i frimærkeklubben for de voksne. Der vil du også få hjælp og vejledning.

Muligvis går du i stå på et eller andet tidspunkt, får andre interesser. Vil du følge et godt råd: Gem din samling på bunden af en skuffe, - så har du den. For jeg tror, at interessen kommer igen, når du bliver lidt ældre.

Held og lykke med din samling.

PaW Shopping

HOVEDGADEN 32 · 3460 BIRKERØD
TLF. 42 81 00 40 · GIRO 6 01 35 62

*Isenkram
Udstyr
Porcelæn*

Besøg byens største BoligCenter

**BOLIGCENTER
RØNJE**

Ejendomsmæglerfirma

Bistrupvej 22 · 3460 Birkerød
Tlf. 42 81 85 00

- medlem af JN GRUPPEN

Planter fra

BISTRUP PLANTESKOLE

de gror!

Bistrup Planteskole
Bistrupvej 198
3460 Birkerød
Telf.: 42 81 46 07

Baltikum

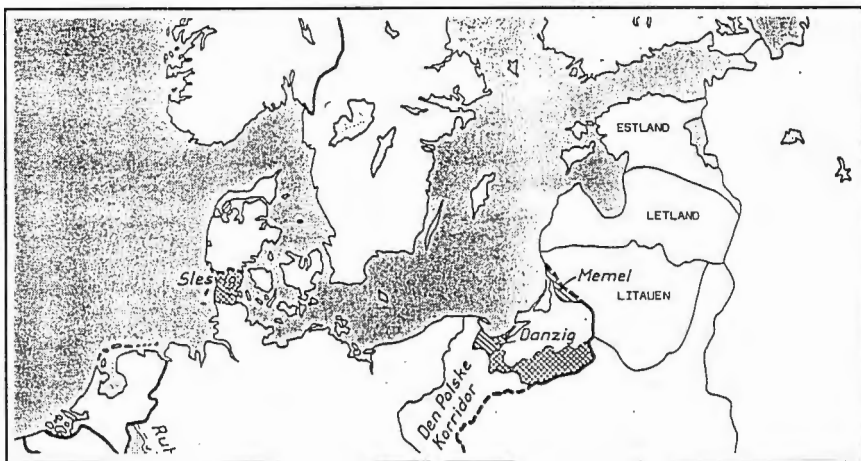
Af Kurt Spuhr

Estland - Letland - Litauen

I kølvandet på den russiske revolution i 1917 blev national ret til selvbestemmelse udråbt som folkets interesse. Dette førte til dannelse af nye selvstændige stater i Tsarens Rusland - bl.a. Estland - Letland - Litauen - også kaldet "De Baltiske Stater".

Set med en historisk målestok varede det hele alt for kort. Da 2. verdenskrig brød ud i 1939, måtte alle 3 lande overlade Sovjetunionen militære baser, for i 1940 at blive indlemmet i Sovjetunionen. Tyske tropper besatte landene i 1941 til 1944, men måtte - da krigslykken vendte - retirere, hvorefter Sovjetunionen igen gjorde landene til sovjetrepublikker.

I den senere tid har vi atter set og hørt om trangen til selvstændighed, og måske vil det lykkes at indføre - i alt fald en delvis selvstændighed, som man kan manifestere med udgivelse af egne frimærker. Hvem ved?

Spændende historisk filateli

Før de Baltiske Stater blev selvstændige i 1918 med egne frimærker, blev der brugt russiske mærker stemplet med russiske stempler.

Efterhånden som Tyskland i 1. verdenskrig erobrede landene, havde de "egne" frimærker med tyske germaniamærker overtrykt "Postgebiet Ob.Ost". Dette gentog sig også i 2. verdenskrig, hvor tyske Hitlermærker blev overtrykt "Ostland".

Memelområdet, der indtil 1918 var tysk, blev selvstændig stat under fransk forvaltning indtil 1923, da Litauen besætter landet og indfører egne frimærker. I tiden 1918-1923 blev der først brugt tyske germaniamærker, overtrykt "Memelgebiet" og senere franske mærker overtrykt "Memel".

Foruden egne officielle mærker blev der udgivet en del lokalmærker, både under den russiske og den tyske besættelse i 1918-19 og 1940-41. Disse mærker er også samleværdige, men her skal vi kun gennemgå de mærker, der blev udsendt i tiden 1918-40.

HISTORIE

Estland

Estlands historie går langt tilbage og kan fortælle om mange fremmede magthavere, der alle har undertrykt befolkningen.

Da Norden blev kristent, blev de udsat for korstog fra både Danmark og Sverige samt de tyske ordensriddere.

Den 15. juni 1219 erobrede danskerne borgen i Tallinn efter en tapper modstand. Det havde knebet meget for danskerne, men så indtraf der et "mirakel" - Dannebrog faldt ned fra himlen, og med dette trofæ lykkedes det til sidst at indtage borgen. Danmark havde fået sit flag.

Tallinn, som er hovedstaden, har fået sit navn på grund af "danskertiden". Tallinn betyder Dansker Staden efter det etniske taani = dansk og linn = stad.

Tallinn var en del af det engang så magtfulde handelsforbund "Hansestæderne", som gav stor velstand til by og land. Svenskerne havde fodfæste i Estland i 150 år, men afstod landet til Rusland. Russerne investerede store summer i nye havneanlæg til gavn for handel og flåde. Under den russiske revolution i 1917, som også havde bredt sig til Estland, foregik der en lang række strejker og andre uroligheder i hovedstaden Tallinn. - To af fængslerne blev stormet, og politiske fanger blev frigivet.

Den 26. oktober 1917 udtrådtes Estland til en del af Rusland. - Banker m.v. socialiseredes, jorden blev kollektiv eje, - men de borgerlige kræfter gjorde kraftige indvendinger herimod, så det ligefrem kom til borgerkrig.

I februar 1918 blev Estland okkuperet af tyske tropper, og da de var drevet ud igen, etableredes der et borgerligt demokrati, som frigjorde sig fra Rusland og sammen med Letland og Litauen erklærede sig som selvstændige stater.

Letland

I det 13. århundrede blev Letland erobret af de tyske ordensriddere, som i de næste mange år befæstede den tyske position.

Efter reformationen blev ordenen opløst, og Polen og Litauen underlagde sig store dele af Letland (Livland og Kurland).

I 1629 måtte Polen afstå Livland til Sverige, som i 1721 overlod området til Rusland. - Kurland blev ved Polens 3. deling i 1795 overgivet til Rusland.

I lighed med Estland ville arbejderstanden danne sovjetmagt i Letland, men også her ville de borgerlige noget andet, og en borgerkrig, der varede et par år, endte med, at Letland erklærede sig selvstændigt i 1918.

Litauen

I midten af det 13. århundrede samledes Litauen til een stat, og i 1386 blev der dannet en polsk-litaunsk union med et omfattende selvstyre. I 1569 gennemførtes en realunion mellem Polen og Litauen med fælles konge og fælles rigsdag.

Ved Polens 3. deling i 1795 kom størstedelen af Litauen under Rusland, der i 1863-1904 førte en hård politik overfor landet, bl.a. måtte litauisk ikke anvendes som skriftsprog.

Efter borgerkrigen kom de borgerlige til magten og erklærede landet selvstændigt i 1918.

I de næste 3 år måtte Litauen kæmpe for sin uafhængighed både mod Polen og mod Rusland. I 1923 måtte 1/3 af Litauen afstås til Polen (Mellemlitauen), hvilket ikke gjorde forholdet til Polen bedre.

I 1923 overdrog en allieret ambassadørkonference i Paris Memel til Litauen, efter at litauiske friskarer ved et kup havde taget magten i byen. Byens tyske navn Memel blev ændret til Klaipeda.

De første frimærker

Estland, der erklærede sig selvstændigt 24. februar 1918, kunne ikke manifestere dette, før tyskerne var ude af landet.

Det estiske postvæsen overtog officielt landets postvæsen den 19. november 1918 og begyndte at udsende de første mærker den 22.11.1918 med russisk værdiangivelse 5 og 15 Kopek - begge utakkede. Trykneteknikken var primitiv -stentryk. - En proces der gav mange farvenuancer, idet nye farver skulle blandes forud for hver trykning. Papiret, der var glat og hvidt, kom fra Finland, men kunne ofte absorbere gummiet fra bagsiden, hvilket gav mærket et gulligt udseende.

I løbet af de følgende 5-6 måneder udkom 5 Kopek i 4 tryk (oplag 1.941.427 stk) og 15 Kopek i 5 tryk (3.5922.866 stk). Officielt blev der indført møntreform fra Rubel/Kopek til Mark/Penni den 1.1.1919, men de næste udgivelser kom helt uden værdiangivelse - 35 og 70 (Penni).

Russisk omgraveret stempel

Letland erklærede sig selvstændigt den 18. november 1918 og udsendte de første frimærker den 18. december 1918.

Da papir var en mangelvare, og tyskerne havde efterladt dynger af trykte generalstabskort, ja så brugte man dem.

Der fandtes 86 forskellige kort, og på hvert ark kunne der trykkes 228 mærker. Trykmetoden var stentryk, og der blev udgivet såvel takkede som utakkede. - Oplag henholdsvis 1.125.968 og 1.600.000 stk.

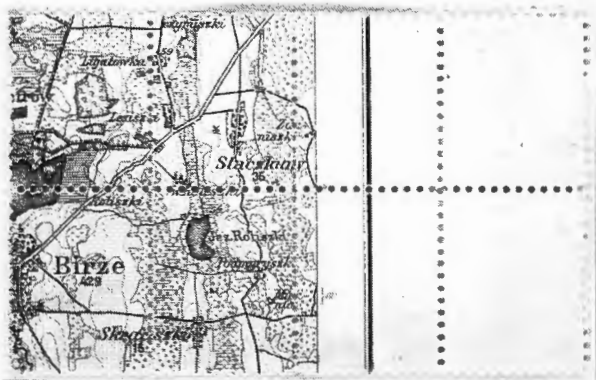
Trods de relative store oplag blev der allerede den 8. januar 1919 udgivet nye oplag, suppleret med 10 og 15 Kapeikas. Der herskede stadig mangel på papir, så denne udgave blev trykt på tykt blålinieret skrivepapir - hvert mærke havde 3 blå linier på forsiden og på bagsiden.

De utakkede mærker var trykt på ark, der efter trykningen blev delt i 4 (hvert på 100 mærker). - Disse 1/4 ark blev på midten perforeret, således at der fremkom utakkede mærker med perforering forinden og mærker med perforering foroven.

Linietakningen bevirkede, at mærkerne fik forskellige størrelser. Oplag ukendt.

Den 3. serie med samme motiv udkom 18.2.1919, suppleret med yderligere 6 værdier. Papiret var enten tyndt gennemslagspapir eller pelourpapir.

Idéen med at bruge det forhåndenværende papir blev gentaget ultimo 1919, idet man da trykte frimærker på bagsiden af halvfærdige pengesedler, russiske 5 og 10 rubler og tyske 10 mark.

Bagsiden

Litauen erklærede sig selvstændigt den 16.2.1918, men da landet var besat af tyske tropper, måtte litauerne ikke udgive frimærker før 6 uger efter en våbenstilstand. - Derfor kunne de første frimærker først udkomme efter den 24.12.1918.

Den 27. december 1918 udkom de 2 første værdier - 10 og 15 Skatiku, meget primitivt udført - dels på grund af den korte tid, der havde været til rådighed, og dels på grund af papirmangel.

Papiret var stift brunligt, arkstørrelsen ca. 120 x 115 mm - uden gummiering - og perforeringen, som kun gik mellem mærkerne, gav varierende mærkestørrelser.

Hvert ark gav 20 mærker - 6 stk fuldtakkede - 6 stk 2- og 10 stk 3-sidede. Bogtrykkerne manglede imidlertid typer til det specielle u i Skatiku, så han brugte istedet omv. h og omv. n.

1. oplag var kun på 5000 stk - så allerede 4 dage senere udkom nye oplag, suppleret med 20, 30, 40 og 50 Skatiku - ca 20.000 af hver værdi.

I løbet af de kommende 2 måneder udkom yderligere 3 oplag, dels med ændret tekst og dels på større ark - ja sidste oplag blev trykt på ark, der indeholdt 160 mærker, men da hver trykplade indeholdt 20 mærker, skulle der 8 trykplader til hver trykning.

Da der endvidere blev trykt flere værdier samtidigt, kunne der forekomme sammentryk 3/60 - 20/60 - 15/30 - 10/40 lodret eller vandret.

Omvendt h

Alm. u

Stemplet GRODNO med provisorisk håndstempel fra tyske feltpostkontorer.

DE FØRSTE 5 ÅR

Estland

Efter en betinget succes med stentrykte mærker blev de næste mærker bogtrykt. Disse blev udsendt den 13.5.1919, men den nye trykkemetode og farverne passede ikke sammen. Dette gav mange utydelige mærker og farvenuancer. Allerede 4 dage senere udkom næste mærke med samme værdi i stentryk. Derefter prøvede man igen bogtryk, og så igen stentryk. Jo, det var svært at komme igang, men den 28.7.1919 udsendte man de første 2-farvede mærker med motiv: Vikingskib. Disse blev trykt i 2 omgange, først den farvede baggrund og så den sorte tekst og ramme - et flot motiv.

Den 1.8.1921 udkom det første 3-farvede mærke: "Røde Kors" velgørenhedsmærke, utakket og senere takket - i stentryk, hvilket atter gav mange farvenuancer, dels på grund af trykmetoden, og dels på grund af at farverne blev lagt på i 3 omgange. Perforeringsmaskinen kunne kun tage 10x10 mærker ad gangen, og da der blev trykt 240 mærker pr. 2 ark, forekommer der lodrette rækker, hvor den vandrette perforering mangler.

Beregnet som tillægsmærke til isflyvning til Hel-sinki i 1920 udkom 1. marts et trekantet utakket bogtrykt mærke. - Dette blev grundmærke for nye tillægsmærker med inflationsværdier i 1923.

5-årsperioden slutter med udgivelse af den første store dagligdagsserie på hele 7 værdier og trykt på 5 forskellige slags papir. - Der er nok at gå igang med.

Letland

Efter at have benyttet det samme motiv i flere omgange, udgav man i anledning af 1-årsdagen et pragtudgave i 2-farvet udførelse og i ekstra stort format på 2 slags papir. Endvidere 3 værdier i lidt mindre format. - Her er 1 rubel-mærket trykt på bagsiden af halvfærdige russiske pengesedler.

I december 1919 udkom en befrielsesudgave i anledning af Kurlands befrielse, trykt på skrivepapir uden linier. Den 24.3.1920 udkom en udgave i anledning af befrielsen af Lettgallen. Denne var trykt på bagsiden af tyske 10 mark militærsedler.

De første mærker med tillægsværdier, som også var trykt på bagsiden af dels tyske og dels russiske pengesedler, blev udsendt i august 1920. Disse mærker med tillægsværdier blev brugt som provisorier i 1921 sammen med udgaven for Lettgallen.

Bagsiden

Den første dagligdagsserie - Våbentype - udkom i oktober 1921. En serie der udkom i flere omgange i tidsrummet 1921-1933, - en serie der spænder vidt - nye møntværdier - 3 typer - 2 forskellige vandmærker (ret og omvendt - og med ark-vandmærke) og et utal af takningsvarianter. Desuden farvevarianter, mærkestørrelser, overtryk etc etc - spændende filateli.

Litauen

De første primitive mærker, der i øvrigt var meget efterspurgt af samlere, blev den 17.2.1919 afløst af en dagligdags serie, der var trykt i Berlin. Men som i andre krigslande havde der længe været mangel på papir, hvorfor mærkerne blev trykt på samme grå faserpapir som de tyske rationeringsmærker. - Først ved den 3. udgave blev papiret hvidt og med nyt vandmærke. Der blev i alt trykt 5 "Berliner-udgaver", hvorefter trykkeriet Margolinas i Kaunas den 11.6.1920 overtog trykningen.

2-årsdagen for selvstændigheden blev fejret med udgivelse af 11 mærker på papir fra Leipzig, og på samme papir udkom der den 25.8.1920 en flot erindringsudgave i anledning af "Nationalforsamlingens indsættelse" den 15.5.1920.

En ny dagligdagsserie udkom i maj 1921. De varierende farver og de uregelmæssige takninger giver selvfølgelig en filatelist mange varianter, men serien var lidt af et tilbageskridt. Serien blev senere (1. oktober 1922) sammen med mærker fra dagligdagsserien fra 1921 overtrykt med nye værdier i anledning af en møntreform, hvor man gik fra Skatiku/Auksinas til Centai/Litas.

I tidens ånd blev der også i Litauen udgivet flere luftpostserier, bl.a. en 2-farvet udgave for at markere den "nye" postservice.

Den 27.9.1922 blev der udsendt 12 mærker, "De Jure" (efter loven), der portrætterer den første soldat - den første officer, der faldt i frihedskampen, - endvidere præsidenter, biskopper, statsmænd, professorer mv. - en flot serie.

1923 - 1940

Estland

I de første 5 år var der kun udgivet 40 mærker, og i de næste mange år udkom der yderligere 138 mærker - et relativt lille antal mærker i forhold til de andre Baltiske lande.

"Røde Kors" mærker og andre velgørenhedsserier dominerede udgivelserne. Enkelte udgaver udkom også som sammentryk i miniark, men foruden 2 dagligdagsserier - en på 13 værdier og en på 17 værdier - udkom der mindeudgaver og jubilæumsudgaver.

En af "Røde Kors" udgaverne har specielt alle samleres bevågenhed, idet udgaven fra 1921-22 blev overtrykt: Alta hadalist (hjælp til trængende). Oplaget var meget lille, så derfor er mærket det mest helforfalskede fra Estland. Såvel grundmærke som overtryk har været plagieret så godt, at kun dygtige eksperter kan se forfalskningen.

En serie på 5 luftpostmærker, hvor grundmærket fra 1920 blev overtrykt med markværdi-provisorier, udkom 1.10.1923. Denne udgave har også været genstand for meget professionelle forfalskninger.

Senere - 12.2.1924 - en ny luftpostserie på 5 værdier utakket. En takket udgave udkom først 15.7.1925.

Letland

Perioden efter 1922 var præget af nye udgaver af "Våbentypen" samt forskellige minde- og jubilæumsudgaver. - Pæne gedigne mærker. Trekantede luftpostudgaver blev udsendt i flere omgange, takkede som utakkede og som provisorier. Oplagene var relativ små, så også disse mærker blev forfalskede i stort omfang.

Litauen

Den 16.2.1923 blev Memel okkuperet af Litauen, og i resten af 1923 blev der udgivet ikke mindre end 114 frimærker(!!!) - Først overtryk på litauiske portomær-

ker, senere - marts-april - selvstændige udgaver med eller uden diverse overtryk, en havne-jubilæumsudgave blev udsendt 12.4 og senere igen med overtryk. Alle disse overtryk er et stort studium i sig selv.

Den 12.7.1923 blev der i selve Litauen udgivet en abnorm serie i anledning af indlemmelsen af Memel i Litauen. - Abnorm fordi alle mærkerne var trykt fra spids til spids, såvel høje som lave.

En ny dagligdagsserie blev udgivet i februar 1923, og fremkom i løbet af de følgende år med ændrede vandmærker og farver. Disse mærker blev overtrykt for velgørnethed med forskellige symboler og tekster i sølv eller guld, - ret svære at skelne. Luftpostmærkerne florerede også i denne sidste periode, mest trekantede mærker - både takkede som utakkede.

Diverse minde- og velgørnethedsudgaver udkom successive, såvel takkede som utakkede. 2-3 dagligdagsserier blev også udgivet. I anledning af den første baltiske olympiade udkom der i 1938 en moderne serie mærker med sportssymboler. Denne serie udkom senere med provisorier til fordel for en spejderjambore. I samme stil blev der i 1939 udsendt 3 tillægsværdier i anledning af basketballmesterskaberne i Kaunas.

Ved Litauens 20 års dag i 1939 udkom 4 værdier takkede som utakkede og i miniark, takkede som utakkede. Disse mærker blev overtrykt i anledning af Wilnas genforening med Litauen.

En fredsudgave på 6 værdier blev udsendt successive fra 15.3.1939.

Endvidere blev Wilnas genforening atter markeret med en ny udgave på 3 mærker og miniark i såvel takkede som utakkede.

DET AT SAMLE BALTIKUM

Estland - Letland - Litauen hører til de samleområder, som kaldes "lukkede områder", hvilket vil sige, at der ikke udkommer flere frimærker, end der er udgivet i en given periode. For Baltikums vedkommende i 22 år fra 1918 - 1940.

Katalogsamling

I hele perioden blev der i alt udgivet ca. 1300 katalognumre (AFA) fordelt som følger:

- Estland	188 stk.
- Letland	307 stk.
- Litauen	453 stk.
- Mellem	106 stk.
- Memel	236 stk.

Et overkommeligt antal mærker pr. land og til nok så overkommelige priser, men lidt svære at skaffe. Men alene det gør det også spændende at gå "på jagt".

Om man vil samle stemplede eller postfriske (ubrugte) mærker er op til en selv. Blot synes jeg, at det at samle filatelistisk kun kan være stemplede mærker.

Stemplet skal være placeret på mærket, så både afsenderby og dato står læseligt.

Special-samling

Det land, man har valgt, kan så deles op i mange grene. - Her er der til gengæld til overflod samleområder for enhver smag, såsom tryk, farvenuancer, papirtyper, takningsvarianter, varierede mærkestørrelser, stempler, varianter etc. etc. Der er nok at tage af, men man skal ikke sprede sig for meget. - Hellere lidt men godt. Personligt har jeg valgt at specialisere mig på de 5 første svære år for alle 3 lande, - et fascinerende tidsforløb med ca. 500 katalogmærker, som, når disse er udpenslet i ovennævnte samleområder, meget nemt bliver til over 2000 mærker.

Breve

Samler man filatelistisk - dvs stemplede mærker - så er den bedste dokumentation for rigtig brug af frimærker - et brev. Et flot brev med pænt placerede mærker og et læseligt stempel, evt. med anbefalingsoblat, ekspresoblat mv. vil absolut pynte i enhver samling. Specielt for De Baltiske Staters vedkommende, da der er tale om en tidsbegrænset periode (der fremkommer ikke flere breve eller brevkort, end der allerede er skrevet og sendt).

Da efterspørgslen er stor, og udbuddet begrænset, kan det være svært at få fat på netop det brev, man ønsker i sin samling.

For udstilling

Når man har samlet et materiale sammen og mener, at andre burde se dette, så er det at udstille "sagen". - Her skal man melde sig til en klubudstilling, hvor man vil få sit materiale bedømt af meget erfarne dommere. Man vil skriftligt få at vide eventuelle punkter i samlingen, som dommerne mener kunne gøres bedre, - altså en positiv kritik. Navnlig ved udstillinger er det nødvendigt at vise dokumentation for brug af frimærkerne (altså breve).

Selve det at opsætte mærker og breve er en personlig smag, men for at udstille skal opsætningen være "efter reglerne", så studer de bøger, der er skrevet af flere eksperter om emnet.

Historisk

Blandt de mange måder at sætte en samling op på er bl.a. den historiske side, hvor mærker og tekst dækker en eller flere sider af et historisk forløb. Anden postdokumentation kan også bruges. Man kan samle, som man vil, men i forbindelse med en udstilling skal visse regler følges.

Breve som fortæller historie

Estland

Anbefalet brev fra Dorpat (Tartu) i Estland - afsendt 17.5.1918 - via Riga i Letland, hvor al post fra Estland blev fordelt, - derfra til Königsberg for cencur. Frankeret med 15 og 20 Pfg Postgebiet Ob.Ost. Foruden afsenderbyen Dorpat er der påført R = Riga stempel og M.P.k. = censurstempel i Königsberg.

Korrekt porto pr. 1.8.1916 (20 gr anbefalet).

BUKETTEN til hverdag og fest

Brudebuketter · dekorationer

Bårebuketter · krans

fra

Hesselbækgård Planteskole ApS

Bistrupvej 194 · 3460 Birkerød · Tlf. 42 81 97 70 · Giro 8 08 77 92

Letland

I grænseområdet mellem Estland og Letland (Walmeera og Rauna) blev der den 12.12.1918 udgivet en privatgjort "frimærkeudgave" i lystryk som en "forløber" for de officielle frimærker, der blev udgivet den 18.12.1918 i Letland. For dette uofficielle forsøg blev ophavsmanden W.A. Solman i Riga stillet for retten og dømt.

Et såkaldt "Rauna-brev", som må betragtes som et kuriosum.

Hovedgaden 24,
3460 Birkerød
Telf.: 42 81 26 84

Litauen

I tidsrummet 22.3 til 31.3.1939 blev der under tysk forvaltning udgivet en lokaludgave, som officielt kun blev tålt. Mærkerne blev forhandlet på det frie marked og illegalt på visse postkontorer, og blev i denne periode trods alt godkendt som gyldig frankeringsmiddel. Dette mærke er afsendt den 31.3.1939 fra "koniglich Schwedisches Vizekonsulat" i Memel og sendt til Konsul Tidemand i Libau i Letland.

LASSEN

tøj for mænd

Hovedgade 24
3460 Birkerød
Tlf. 42 81 62 63

Lidt om værdibreve

- om frimærker eller ej - og om deres anbringelse

Af Niels Klottrup

I den nyligt udkomne "P&T håndbogen, postgiro og tele 1990" står der bl.a. på side 73 om værdibreve:

"Frimærker på værdibreve anbringes i adressetidens øverste højre hjørne, så der er mindst ½ cm afstand imellem dem. Frimærkerne må endvidere ikke være bøjet over konvoluttens kant".

Sådan er det i dag, og sådan har det været i mange år. Hvor mange er så spørgsmålet?

Det indenlandske pengebrev, der ses herover, er fra 1899. Det er forsynet med 32 øre i porto i form af 8 frimærker á 4 øre, der dog ikke er helt sammenhængende. Der er en 5-stribe og en 3-stribe. Portoen fremkommer efter 1/10-1888 som brevporto 8 øre + 16 øre for 0-200 kr + 4 øre for følgende 200 kr indtil 1000 kr. Regnestykket bliver altså: 8 øre + 16 øre + 2 x 4 øre = 32 øre i alt, hvoraf værdigebyret udgjorde de 24 øre.

Brevet kunne også være sendt ufrankeret efter 1/10-1888 mod dobbelt brevporto, men til samme værdigebyr. Her ville portoen så have været 16 øre + 24

øre = 40 øre, som modtageren skulle betale. Her var det så ligegyldigt med frimærkernes anbringelse af indlysende grunde.

Nu er det ikke meningen, vi skal ret meget mere end 100 år tilbage. Dog lidt mere. Vi skal tilbage til postloven gældende fra 1/4-1871. I perioden herfra var taksten for pengebreve sat lidt anderledes sammen, idet man regnede med en grundtakst på 8 skilling (fra 1/1-1875 = 16 øre), hvortil så kom værdigebyret.

I denne periode kostede et værdibrev i alt i porto det samme, hvad enten det blev sendt fuldt frankeret, delvis frankeret eller helt ufrankeret. Den delvise frankering kunne forekomme ved, at afsender og modtager delte portoen imellem sig. Det er meget usædvanligt. Faktisk kender jeg kun ét tilfælde med et brevstykke fra begyndelsen af øre-prioden. Derimod kan der findes eksempler på, at afsenderen har betalt et eftertællingsgebyr til postvæsenet med frimærke på brevet, medens selve brevportoen og værdigebyret er overladt til modtageren at betale.

Før 1/10-1888 er der altså slet ikke tale om nogen forhøjelse af den samlede porto, når modtageren skulle løse forsendelsen hjem.

Nu skal dette egentlig ikke handle om takster for værdibreve gennem tiderne. Formålet er at få oplyst for indlandske værdibreve:

1. Hvornår blev det påbudt, at frimærker på værdibreve skulle anbringes med mellemrum og ikke som på det viste brev i det foregående?
2. Hvornår skulle pengebreve frankeres fuldt ud for at kunne postbetjenes?
(At værdibreve skal være fuldt frankerede både til ind- og udland fremgår af Post- og Telegrafhåndbogen 1984/85 side 42. I den ny udgave fra 1990 står det vist ikke specielt, men synes at fremgå generelt. Jeg har i hvert fald ikke kunne finde det endnu).

Frimærkernes anbringelse

I Officielle Meddelelser nr. 4 den 3. februar 1877 bragtes en pæn og venlig henstilling fra poststyrelsen til posthusene:

"Posthusene anmodes herved om ved Anbringelsen af Postfrimærker paa Pengebreve saavidt muligt at paase, at Mærkerne ikke anbringes umiddelbart ved Siden af hinanden, men saaledes, at der imellem dem lades et Mellemrum af omtrent et halvt Frimærkes Bredde".

Det almindeligste i perioden 1/4-1871 - 30/9-1888 var som senere, at pengebrevene blev sendt fuldt frankerede. Derfor stod der ikke i det citerede afsnit fra OM noget om "eventuel" anbringelse af frimærker". (Nogle ufrankerede pengebreve er afbildet i Nordisk Filatelistisk Tidsskrift nr. 3/1982 s. 70. Det i denne artikel afbildede brev findes på s. 71).

I Postanordningen, der trådte i kraft den 1/10-1888 stod der bl.a. i paragraf 11: Frigørelsesmidlerne: "Ved Pengebreve bør Frimærkernes Anbringelse ske saaledes, at der mellem dem lades en lille Plads aaben af mindst et halvt Frimærkes Bredde. Ligesom de heller ikke ved Paaklæbningen maa bøjes over Pengebrevets Kant".

Her skulle det så være klaret, men nej! Allerede den 7. november 1888 i OM nr. 38 meddeltes det, at det ikke skulle tages for bogstaveligt. Det var blot en henstilling og et godt råd. Bør betød ikke skal her. Som årsag til det gode råd angav man, at det kunne hindre "Forbryderhaand" i at fjerne frimærkerne og på deres plads lave et snit, tage penge ud og derefter klæbe frimærkerne på igen, så operationen blev skjult.

Tiden gik, og der kom en ny postlov med tilhørende anordning den 1/10-1902. I sidstnævntes paragraf 17 står der tilsvarende 1888 anordningens paragraf 11, at frimærkerne på pengebreve bør anbringes med mellemrum og ikke bøjes --- etc. Dernæst fortsættes: "Pengebreve, på hvilke Frimærkerne ere anbragt uden Mellemrum afvises dog ikke".

Stadigvæk var det ikke forbudt, men der var ingen tvivl om, hvad postvæsenet syntes bedst om.

I den postanordning, der blev gældende fra 1/1-1914, står der i paragraf 14 bl.a.: "Paa Pengebrev skal Frimærkerne anbringes saaledes, at der mellem dem lades en Plads aaben af mindst et halvt Frimærkes Bredde, og Frimærkerne maa ikke ved Paaklæbningen bøjes over Pengebrevets Kant".

"Bør" blev altså til "skal" fra 1/1 1914, hvorefter spørgsmål 1 er besvaret. (Jeg opdager lige, at jeg i NFT nr. 3/1982 har skrevet, at der i 1914 anordningen også stod bør, men det dementeres herved).

Frankotvang for indenlandske pengebreve

Jeg har i første afsnit set lidt på dette emne og nævnt, at det var udgiftsmæssigt neutralt, om pengebreve var helt/delvis frankeret eller helt ufrankeret. Det var en sag mellem afsender og modtager. Dette gjaldt som nævnt i perioden 1/4-1871 - 30/9-1888.

Fra 1/10-1888 fordobledes brevportoen for ufrankerede pengebreve, medens værdigebyret var det samme. Ved delvis frankeret pengebreve bibeholdt man den gamle regel for efterporto, nemlig porto for helt ufrankeret minus de påklæbte frimærkers værdi. For breve, brevkort og tryksager ændredes reglen for efterporto til den internationale regel, der havde været gældende mellem Verdenspostforeningens medlemslande fra 1. april 1879, nemlig til at efterportoen indenlands kom til at andrage det dobbelte af den manglende porto. For "andre" forsendelser gjaldt den gamle regel stadig, og her kan der kun være tale om pengebreve.

Postloven, der trådte i kraft den 1/10-1902, ændrede ikke på dette forhold, ej heller den der trådte i kraft 1/1-1914.

I paragraf 13 "Portoens Udredelse" stod pengebreve ikke omtalt som forsendelser, der skulle frigøres forud for postbefordringen.

Postloven og anordningen, der trådte i kraft den 1/7-1919, er helt anderledes end de foregående i opbygning, så her hjælper det ikke med et paragraf 13 efter-syn for at se, om der nu blev frankeringstvang for pengebreve. Det er den seneste postlov og postanordning, som jeg er i besiddelse af i form af fotokopi, så hvis ikke en afklaring sker her, må jeg bede om hjælp fra anden side.

Samlermæssigt beskæftiger jeg mig kun sjældent med perioden efter 1915, så jeg må konstatere, at postloven og postanordningen gældende fra 1/7-1919 er ordnet helt anderledes og ikke så tilgængelig for mig. Det skal jeg ikke gå i detaljer med, men blot konstatere, at værdibreve ikke skulle forudbetales fra 1/7-1919.

For ufrankerete eller delvis frankerede breve skulle efterportoen andrage den manglende porto med tillæg af 10 øre. Værdiporto og evt. eftertællingsgebyr skulle ikke forhøjes for ufrankerete eller delvis frankerede forsendelser.

De eneste værdiforsendelser, der skulle forudbetales fra 1/7-1919 var værdipakker på 5 kg eller derunder.

Spørgsmål nr. 2: Hvornår der blev frankotvang for værdibreve, kan jeg ikke besvare ud fra de kilder, jeg har til rådighed. Altså senere end 1/7-1919, - men hvornår? Hvem ved det?

Værdibreve til udlandet

Verdenspostforeningens konvention angående værdibreve trådte i kraft den 1. april 1879. Danmark tilsluttede sig konventionen sammen med en række lande fra starten.

Det blev bestemt, at brevportoens skulle være den samme som for et anbefalet brev til udlandet. Det betød, at et dansk værdibrev til et andet land, der havde tilsluttet sig konventionen, skulle udgøre 20 øre pr. påbegyndt 15g + anbefalingsgebyr 16 øre + værdiporto. Sidstnævnte var ikke ens til alle udlande. Lavest var det til Norge, Sverige og Tyskland. Højest til fjernere liggende lande; nok efter den risiko, der kunne være tale om. Værdigebyret var jo en forsikringspræmie.

Her blev det fra starten fastslået:

1. Portoens skulle forudbetales - ikke nødvendigvis i form af frankering.
2. Eventuelle frimærker - og det var dog det almindeligste - skulle anbringes med mellemrum.

Jeg har skrevet mere udførligt om værdibreve til udlandet i Dansk Filatelistisk Tidsskrift nr. 7/1983. Jeg har siden erhvervet et værdibrev fra Hjørring til Berlin i 1893.

Brevets vægt, 29 gram, er forskriftsmæssigt anført i øverste venstre hjørne. Brevportoens er altså 40 øre efter vægten (20 øre pr. 15 g). Hertil kommer R-gebyret 16 øre og værdigebyret, der på det tidspunkt var 8 øre pr. 216 kr (= 300 franc á 72 øre). Brevets angivne værdi er 1 kr 50 øre = Een krone Femti øre = (2 franc 08 centimers) er korrekt angivet på brevet.

Værdiportoens for dette brev er kun 8 øre.

Portoen 40 øre + 16 øre + 8 øre = 64 øre synes urimelig høj i forhold til den angivne værdi. Brevet er kommet til Berlin via Hamborg ifølge stempler på bagsiden, der er forsynet med 2 laksegl.

Hvad har der mon været i brevet?

Jeg aner det ikke, men det hele ser godt og rigtigt ud. Måske har der blot været 2 mønststykker heri, udgørende i alt en krone og femti øre. I værdibreve til Norge, Sverige og Tyskland måtte der gerne indlægges mindre mønststykker.

Den angivne værdi på brevet måtte ikke overstige indholdets værdi. På den anden side kunne den godt angives mindre. Erstatning ved bortkomst kunne dog kun blive det angivne beløb, i dette tilfælde 1,50 kr.

Jeg vil ikke spekulere mere over indholdt - NEJ!! - Du må da gerne!

G E V I N S T G I R O

SÆT IND OG VIND

Gevinstgiro er her. En sjov måde at spare op på for private. Og med præmieudtrækninger, hvor der ikke er sparet på gevinsterne.

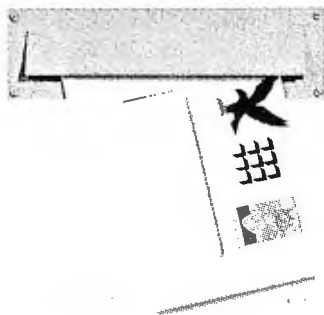
Gå ned på posthuset og få mere at vide. Eller spar turen og ring gratis på tlf. 80 30 16 00, mandag til fredag mellem kl. 9.00 og 18.00, lørdag mellem 9.00 og 14.00.

Når De hører, hvad Gevinstgiro går ud på, vil De også se fordelene i at sætte ind...

 Giro
HAR MAN VINDER KONTANTER

Skader skader ikke din samlerabat.

Som samlekunde kan du få op til 12% rabat på næsten alle private skadeforsikringer og Falck-abonnemeter.

Jo flere forsikringer, jo større rabat.

Pengene kommer på en check én gang om året, uanset om du har haft skader eller ej. •

Får du ikke samlerabat i dag, så kig ind og hør, hvordan du kan få en check ind ad døren næste år.

Hovedgaden 49
3460 Birkerød
42 81 64 72

BALTICA
VI SIKRER DET DU ER GLAD FOR.

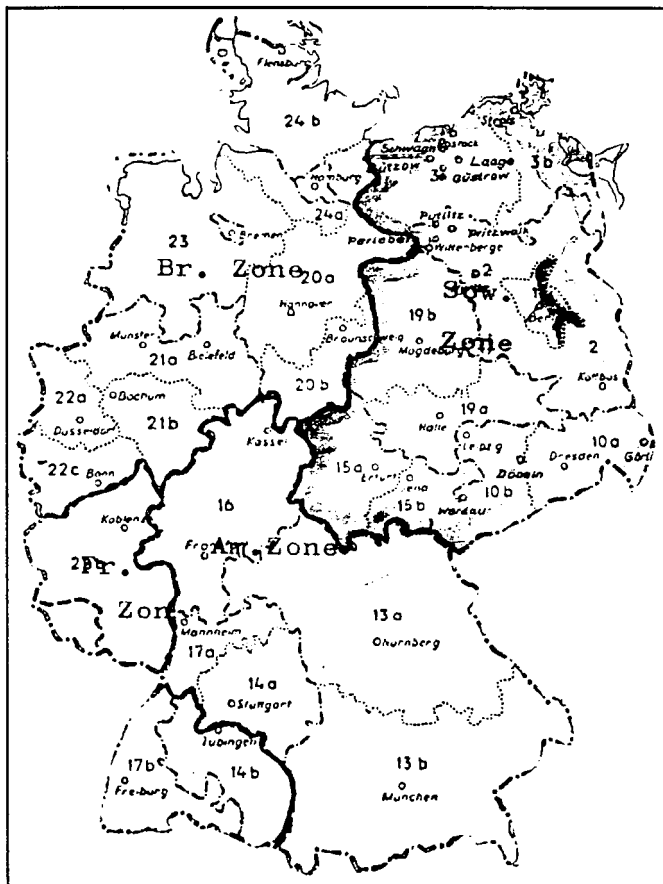

Tyske postale forhold under Sovjet 1945

Af Anneliese Møller

Efter Berlinmurens fald i november 1989 og nu det forenede Tyskland kan det måske være på sin plads at beskæftige sig lidt med de postale forhold i den sovjetiske besættelseszone i tiden lige efter tyskernes kapitulation i foråret 45.

Den Sovjetiske Zone

Den sovjetiske besættelseszone omfattede det daværende DDRs område. Til juli 1945 hørte også områderne øst for Oder og Neisse til Østtyskland, indtil Polen overtog forvaltningen af dem. Den vestlige del af Oder i det nuværende Polen fra

Stettin, der lå vestlig for Oderområdet, inklusive Swinemünde på øen Usedom og øen Wollin tilhørte til efteråret 1945 den sovjetiske zone.

Den første tid efter kapitulationen i den af russerne besatte del af Tyskland var temmelig forvirret. Det meste af landet lå i ruiner, og russerne skulle derfor have transportvæsenet til at fungere igen. Landet havde jo været skueplads for de mange bombardementer og krigshandlinger i krigens slutning.

Mens besættelsesmagterne i Vesttyskland kunne enes om at udgive fælles frimærker, kunne de forskellige provinser i den sovjetiske zone bruge de gamle frimærker med Hitlers billede et stykke tid endnu, når blot frimærkerne var oversværtet, så man ikke kunne se Hitlers portræt.

Østtyskland var inddelt i flere provinser, og Over Post Direktionerne (OPD) stod for udgivelsen af frimærkerne i deres egne provinser. Derfor er der ingen egentlig fællesudgave før i 1948, da valutareformen blev indført både i Vesttyskland og Østtyskland.

OPD Berlin, som omfattede Stor-Berlin, og OPD Postdam (provinsen Brandenburg) udgav allerede den 9. juni 1945 deres egne frimærker, som viser Berlins velkendte bjørn.

Mecklenburg-Vorpommern, som hørte ind under OPD Schwerin, udgav den 28. august 1945 frimærker med både taltype, pløjende bonde, ofre for fascismen, jordreform og børnehjælpen.

Frimærke udgivet af OPD (Over Post Direktionen) med bynavn: Stadt Berlin

Mecklenburg Vorpommern

Mecklenburg Vorpommern

Neutral tal-serie

Øst-Sachsen

Jordreform. Dette frimærke blev udgivet på 2 slags papir. Tyndt, såkaldt cigaretpapir, og så almindeligt papir.

OPD Dresden udgav et frimærke af taltype med russisk indskrift. Et mærke, der er meget sjældent stempet. Senere kom det samme mærke med tysk indskrift.

Helsag sendt til Berlin-Steglich. Portoen 6 Pf. var gældende helt fra 1933 til 1.3.1946. Frimærke-motivet blev også udgivet som frimærke i mange forskellige farver og kvaliteter.

Brev afsendt fra Schwerin til Lübeck, frankeret med den første serie, der udkom i Mecklenburg-Vorpommern. Brevet er ikke censureret.

OPD Halle fremstillede frimærker af taltype samt mærker med jordreform. Thüringens OPD viste mærker med neutrale motiver, f.eks. posthorn og brev. West Sachsens OPD viste også taltypemærker i forskellig udførelse og farver.

Alle frimærker er trykt på dårligt papir og med mange slags takninger og farvenuancer.

Brev afsendt lokalt den 11.9.45 i Riesa. Frimærket blev udgivet 6.7.45, altså 2 måneder efter krigens afslutning. Mærket er utakket i en meget ulden kvalitet.

Allerede i maj 1945 begyndte en beskeden postforbindelse at fungere. Civilbefolkningen kunne atter få livstegn fra hinanden. Da manglen på frimærker var meget stor, måtte man ty til annullering ved hjælp af stempler, der fortalte, at der ikke var betalt for forsendelsen. Russerne lagde ikke hindringer i vejen. Brevene blev ikke censureret endnu. Det blev de senere. Dog måtte befolkningen ikke skrive til udlandet, men da mange af familierne var blevet splittet på grund af de mange års krig, var det også vigtigere at få konstateret, om familien endnu levede og hvor.

Den 24. oktober 1945 kunne befolkningen også skrive til de andre besættelseszoner.

Da papir var en udpræget mangelvare, gav den russiske militærforvaltning ordre til, at der skulle stilles 180.000 kg tyndt karton til rådighed for at kunne klare efterspørgslen på brevkort.

Der var i den første tid ingen eller så godt som ingen censur i dette område, men under krigen havde Sovjet skolet tyske kommunister, så de kunne gå ind i et system, der var orienteret om det kommunistiske styre.

Eksempler på gebyr betalt

Øverste brev viser Gebühr bezahlt i firkant i violet farve, uden portoangivelse.

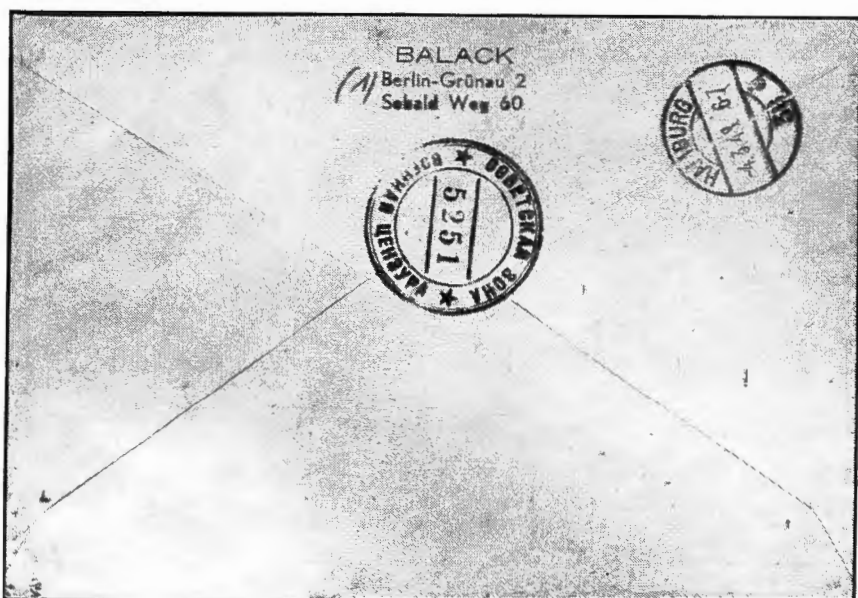
Nederste brev viser gebyr betalt-stempel i rød farve med portoen 24. Begge breve er sendt til søgjetjenesten for savnede tyskere i den sovjetiske besættelseszone.

Disse mennesker kunne så efter russernes mening være forbindelsesled mellem det endnu svage postvæsen og russerne. Der blev indført lokal censur (det såkaldte postmestercensur) allerede i 1945, i 1946 kom der brevcensur uden censurmærkning, og i 1947 kom så censurstempler, som blev benyttet i hele zonen.

Perioderne i 1945 og 46 bestod af bogstaver, der fortalte, at kortet var censureret, f.eks. ZENSUR, i øverste linie, POSTAMT GÖRLITZ i anden. Bogstaverne var anbragt så tæt ved hinanden, at det var svært at læse. Senere viste stemplet kun Geprüft i forskellige skriftstørrelser, nogle med plads til dato, andre kun teksten.

Hjemmelavede censursedler kunne også bruges, og de er meget vanskelige at finde på breve, da der jo som sagt var mangel på alt papir.

Den tredie periode, altså i 1947, er den mest kendte, idet hver provins fik sit eget censurnummer. Berlin fik således nr. 5.200-5.250, mens Land Sachsen fik 5.251-5.419 og igen nr. 5.451-5.491. Brandenburg fik 5.420-5.450 og 6.200-6.239. Mecklenburg fik 6.240-6.299. Sachsen igen 6.300-6.349, og endelig fik Thüringen numrene fra 6.350-6.499. Stemplet, som var rundt, bærer indskriften: Sovjetiske Zone foroven, forneden: Militær Censur, og i midten et af de omtalte numre. Det er derfor ikke så svært at identificere, hvorfra brevet er censureret. Der er nogle af stemplerne, der er blevet slidt i tallene, således at censorerne har skrevet de slidte tal op med datidens kuglepen.

Censureret brev fra Land Sachsen, sendt til Hamburg med violet stempelfarve.

Censurstempel fra Land Sachsen, men her i rødlig farve. Brevet er sendt til Wuppertal-Elberfeld.

Censureringen bestod i, at brevet blev sprættet op i højre side. Efter at censorerne havde gennemlæst brevet, blev konvolutten igen limet til, så lukkestrimler, som man kender det fra den britiske og amerikanske zone, findes ikke i Øst-zonen.

Der blev også udgivet mange slags lokaludgaver, men det vil føre for vidt at komme ind på alle disse udgaver.

Stor-Berlin, det nuværende Vest og Øst Berlin var til 3.7.1945 kun besat af Sovjet og til 10.7.1945 kun styret af russerne. Fra den 11.7.1945 blev det inddelt i en amerikansk, en britisk og en russisk del, mens franskmændene først overtog en del af den britiske sektor den 12.8.1945.

Mellem 2. og 3. august 1945 fik civilbefolkningen lov til at skrive postkort og åbne breve, myndighederne fik tilladelse til at lukke sine breve.

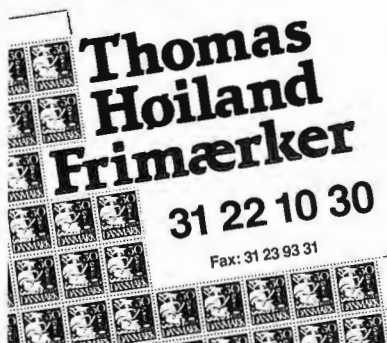
Posthusene fik frimærkebeholdninger til 3 måneders forbrug, og de skulle selv sørge for, at der var mærker nok til den sidste måned, idet de ikke fik flere, før de 3 måneder var gået. Derfor "rationerede" de frimærkerne, således at man kun kunne få udleveret et bestemt antal frimærker pr. gang.

Tiden i den sovjetiske del af Østtyskland er både spændende og samtidig et studie i, hvordan man har kunnet klare sig igennem en vanskelig genopbygnings-tid, for at få det ødelagte samfund til at fungere igen efter 5 års krig og ødelæg-gelser.

Helsag med motiv af Berlins Bjørn, afsendt i den russiske del af Berlin den 17.12.45. Papiret er af meget dårlig kvalitet. Bemærk at der er plads til postnumre, både i afsender og modtager.

Vi køber samlinger og
bedre enkeltmærker
**Specialforretning
for Skandinavien**

Gl. Kongevej 80
1850 Frederiksberg C

John S. Pedersen

medlem af

**MURERFAGETS
ARBEJDSGIVERE
- OG GARANTIORDNINGEN**

42 81 70 31

Bakkevej 20, 3460 Birkerød

Hvad et brev kan kræve ...

Af Peter Schiøler

En posthistorisk arbejdsdag kan være fyldt med problemer. Det er ikke altid lige nemt og heller ikke lige frugtbart at tage fat på et nyt brev. Andre dage er imidlertid så spændende, at det er dem, man husker. Det er dem, der får os til at blive ved med den krævende hobby.

En dag fik jeg en telefonopringning fra en maritim posthistoriker, der havde fået et brev fra Mauritius til Bordeaux fra 1850. Han ville gerne kunne forklare, hvorfor brevet havde været fra 2. april til 19. juli (samme år) om at tage den tur. Han havde fået at vide, at jeg arbejdede med lignende ting, så det blev aftalt, at jeg fik en fotokopi sendt. Den vises her med tilladelse fra ejeren.

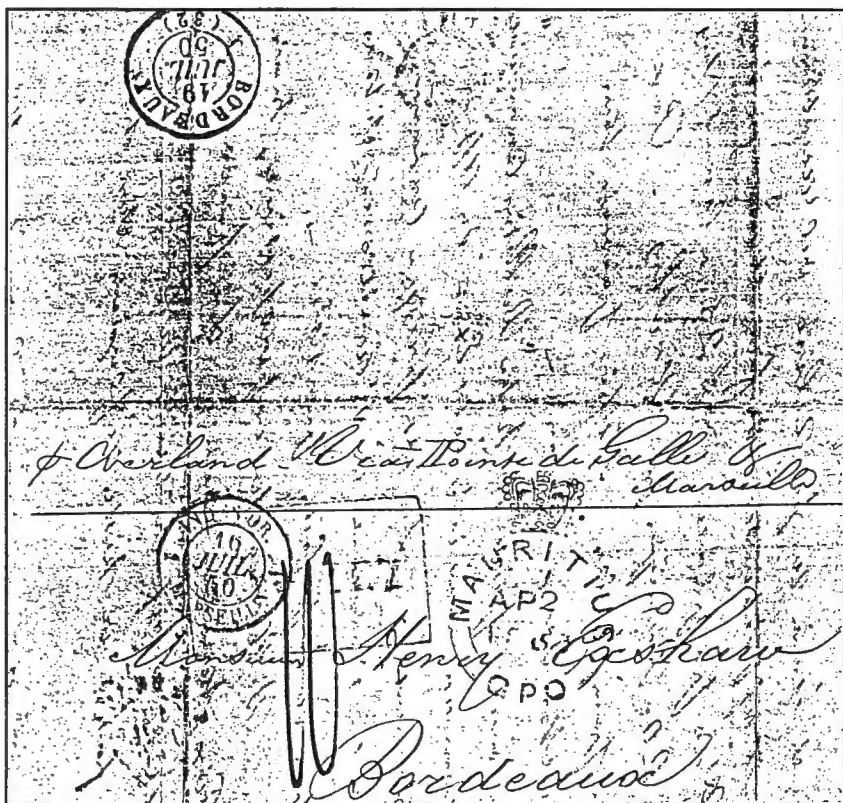

Fig. 1

Som det kan ses, har afsenderen bestemt, at brevet skal rejse via Point de Galle på Ceylon og via Overland-ruten fra Suez til Alexandria. Forsiden bærer tre stempler og en angivelse af taksten fra Marseille til Bordeaux. Men der er ingen reference til taksten fra Mauritius til Marseille.

1850 var et for transporten af post til og fra Mauritius ret vanskeligt år. Kolonien havde opretten en **Packet-Service** i 1848, fordi Peninsula and Oriental Steam Navigating Company (P. & O.) havde opgivet at sejle i den vestlige del af det Indiske Ocean. De betjente de vigtige ruter fra Calcutta via Galle til Suez (fra 17/1-1843), de australske ruter (fra 1852) og de vigtigste forbindelser til Kina og Sydøstasien (fra 20/6-1845). Især Singapore var vigtig. Den første var endda ruten Bombay - Suez (fra ca. 1/10-1840). I 1850 betjentes altså sejladsen fra Galle mod Suez. Fra 1839 var Aden på indiske og engelske hænder, og dens første store betydning blev at være kulhavn for den engelske flåde og alle de nævnte ruter. Aden skulle dog selv have de store forsyninger af kul ude fra.

For Mauritius var problemet at få post hjem og helst meget hurtigere end den fra perioden (1814 - ca. 1845), hvor det Ostindiske Kompagni havde næsten monopol på sejladsen på det Indiske Ocean, og hvor de havde sejlet syd om Afrika til Southampton. Den tur tog sædvanligvis 85 - 90 dage. Guvernøren valgte da at sende post til Galle, hvor P. & O. kunne få posten med til Europa, men også til destinationer østpå.

Mauritius anskaffede og udstyrede nogle små dampbåde på ca 100 tons af den type, man havde benyttet til kommunikation med Reunion (der dengang hed Ile de Bourbon). Det var den meget effektive guvernør, Sir William Gomm, der igangsatte denne vigtige udvikling. Han betød meget for den økonomiske udvikling i kolonien. Blandt andet bevarede han Port Louis' ret til at være frihavn, hvorved det blev fordelagtigt at drive handelsmæssig skibsfart på Mauritius. Han havde været en af Wellingtons yngre officerer i 1815 ved Waterloo, kom til Mauritius i 1842, og han endte sin karriere i Indien i 1850'erne. Hans hustrus festinvitationer er ofte knyttet til de mange myter om de første frimærker i Mauritius. De kom i 1847 og var de første i hele det engelske imperium udenfor Storbritannien og Irland, og jeg tror også de mest primitive. Men Lady Gomm ville invitere skriftligt som altid før, og nu skulle der bruges frimærker som noget nyt og spændende.

Året efter kom det, der var ment som en regelmæssig **Packet-service**, dvs. regelmæssige offentlige skibsaftage (ca. en gang om måneden), der blandt andet skulle foretage postbesørgelse over havet. I de år steg mængderne af post stærkt! De mange forbindelser, der knyttedes i den franske tid (1717 - 1810) udviklede sig til en stor handel. Familier skrev, da Mauritius efter 4 års okkupation blev en engelsk koloni i 1814. Efterhånden var der mange nye briter i området udover de talrige, der blev tilbage efter Napoleonskrigene, hvor over 20.000 engelske soldater erobrede øen. Inderne immigrerede i stort tal og medførte megen korrespondance, både til familie og til handelsforbindelserne. Øens beliggenhed i havet gav den en væsentlig betydning for sydruten mellem Kapstaden og Australien/New Zealand med deraf følgende post. Problemet var derfor at få kapaciteten stor nok,

transporten kortere og mere regelmæssig. Ikke noget lille problem midt i det Indiske Ocean ca. 2400 sømil fra Kapstaden og fra Galle og ca. 2600 sømil fra Aden.

Englænderen Thomas Waghorn havde i 1830'erne og 1840'erne opbygget den korte forbindelse mellem Suez og Alexandria (3). Denne rute kaldtes OVERLAND-ruten, men dette er et flertydigt ord, da det også benyttes mange andre steder, ikke mindst om post fra Calcutta og Madras over land til Bombay på vej til Europa.

Da den var udbygget, betød Overland-ruten en væsentlig forkortelse - også fordi sejlængden blev kortere - indtil Suez-kanalen blev indviet i december 1869. Fra 1859 gik der dog tog mellem Suez og Alexandria, bygget af englænderne, der derfor først fik lov til at sende engelsk post gennem kanalen i 1888. Fremskridt tager somme tider omveje!

Lad os nu se på selve brevet, der altså blev sendt af sted i den ovenfor beskrevne verden i april 1850.

Der var ingen skibsafgange den 2. april. Den nærmeste er packet-båden SS "BELLE CREOLE", der skulle sejle den 18. april. Vejret var imidlertid særdeles dårligt i hele 1850 (1). Mauritius fik alle monsunens dramaer, og den lille damper kan have været forsinket til ind i 20'erne af april. Ser man nærmere på det typiske kronede, dobbeltrandede, åbne stempel fra Mauritius' hovedpostkontor i Port Louis, opdager man, at datoen er sat usymmetrisk til venstre - eller at der mangler et ciffer efter 2-tallet. Stemplet er givetvis sat på selve afgangsdagen, hvor postsækken til Galle-Aden-Suez-Alexandria-Marseille-ruten blev dannet et par timer før afgang.

Om "Belle Creole" ved vi, at den kom i hård storm, men den ankom til Galle efter godt 2400 sømils rejse den 18. maj (1). Her skulle den have mødt P. & O. SS "Hindustan", men denne kunne ikke vente og var sejlet 14. maj til Suez (1,4).

Den næste skibslejlighed var så P. & O. SS "Oriental", der først sejlede 15. juni fra Galle. Den fik kul i Aden (4) 27.-28. juni og ankom til Suez 5. juli. Her har forholdene været gode. Fra Suez gik det på dromedar til nord for Cairo, hvor posten blev trukket på flodpramme på en Nil-kanal til Nil-deltaets første spredning, hvor resten af turen gik med både årer og sejl. Hele turen tog normalt 80 - 90 timer. Dog nåedes P. & O. SS "Ripon" i Alexandria med afgang 8. juli. I Valetta på Malta ser det ud til, at brevet er sluppet for desinfektion på hospitalet. Der er intet stempel, der peger på denne ellers almindelige foranstaltning. I Valetta omskibedes posten til den franske packet SS "Triton", der sejlede samme dag og ankom til Marseille 16. juli. Det ser ud til, at den sidste tur nord for Pyrenæerne, gennem Sete, har taget tre dage. Der var af og til vanskeligheder med udvidelse af jernbanen i 1850. Brevet nåede frem, og det findes endnu - og vi er sikkert mange, der gennem tiden har kunnet fryde os over, hvor meget der egentlig skal oplyses, før man "forstår" et brev.

Vi skal nu se kort på de fire stempler. De er vist i typer fra litteraturen i figurerne 2 til 5.

Fig. 2

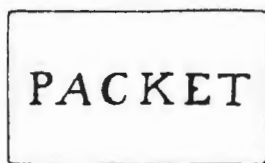

Fig. 3

Fig. 4

Fig. 5

Figur 1 viser det omtalte stempel, der anvendtes på Mauritius' packet-post fra 1849 til ind i 1860. Det anvendtes fra november 1850 også på shippetters, altså breve der officelt sendtes med private skibe.

Figur 3 viser det rektangulære stempel, som ses ganske svagt på brevets forside. Det benyttedes fra efteråret 1849 til oktober 1850 på packet-post. Det blev lavet i Port Louis og approberet af de centrale myndigheder. De typer, der ses i dette stempel, blev anvendt i en række stempler som *shipLetter*, *Missent to Mauritius*, *Late Received* og flere andre (1).

Figur 4 viser det franske ankomststempel, der anvendtes, når postsækken blev åbnet i Marseille. Teksten er: INDES ORIENTAL - 1 - MARSEILLE og en treliniet dato med årti. Det er et af de i 1843 indførte stempler (Circulaire no 218, 23/5-1843) til transit i modtagerhavnen for fremmed (her britisk) oversøisk post. 1-tallet viser, at det er første omladning af postsækkens indhold. Hele sækken med indhold er jo flyttet i fem havne og mindst 3 gange på Overland-ruten. Stempleet bruges indtil 1856(6).

Figur 5 viser endelig en type af ankomststempler, som også Bordeaux benyttede. Tallet 32 er (post)nummeret for departementet. Det tilhører den første gruppe (indført 1830), der kombinerede sted, dato, år og departement-nummeret i samme stempel. Den her viste type indførtes 1836 og blev brugt til noget efter 1850 (7).

Oplysningen på brevets forside om, at taksten for befordringen af brevet fra Marseille til Bordeaux var 10 centimer, er den eneste, der foreligger om omkostningerne ved brevets befordring. Reglen var, at brevet slet ikke kunne komme om bord i Port Louis' havn, uden at det var forudbetalt helt til Europa, her Marseille. Interne europæiske forhold kunne man endnu ikke indregne. Dog var alle takster ens til UK på grund af 1 penny-uniform reglen.

I Mauritius kostede et brev på op til 15 gram (en halv ounce) 2 pence indenlands, hvis det skulle fra "provincen" til Port Louis, før det blev lagt i postsæk. Med britisk transport skulle det koste 8 pence for rejsen til Galle og 1 shilling fra Galle til Marseille. Hertil betaltes netop på den tid 3 pence til dækning af udgifter i Frankrig. Endelig brugtes 1 penny i Port Louis lokalt. Hele dette indviklede prissystem ændredes hurtigt med alle de internationale aftaler, ikke mindst mellem UK og Frankrig, men også efter USA's indsats. Efterhånden opstod det internationale system UPU, som Mauritius tilsluttede sig 1885. Dette brev har altså kostet 2 shillings, og så skulle modtageren endda af med 10 centimer.

Så meget fik jeg lejlighed til at repetere eller lære eller finde frem til i anledningen af denne meget velkomne fotokopi, selvom jeg aldrig fik set brevet eller læst indholdet, som jo ofte kan forklare mange mærkværdigheder ved en postforsendelse. Jeg har benyttet følgende litteratur:

1. J.W.B.Ruffle, September 1987:
Mauritius, No 4: Maritime Mail 1815 - 1868: Part 1.
Published by the Indian Ocean Study Circle.
2. J.W.B.Ruffle, September 1988:
Mauritius, No 5: Maritime Mail 1815 - 1868: Part 2.
Published by the Indian Ocean Study Circle.
3. J.K. Sidebottom, January 1949: The Overland Mail
(Udgiver kan ikke oplyses i øjeblikket)
4. Reg.Kirk: British Maritime Postal History,
Volume 1: The P. & O. Bombay and Australian Lines 1852 - 1914
Volume 2: British Maritime Postal History, The P. & O. Lines to the Far East
Published by Proud-Bailey Company Ltd.
5. Reg.Kirk, 1989: Australian Mail via Suez 1852 - 1926.
Published by the Postal History Society.
6. Raymond Salles:
La Poste Maritime Francaise, Tome VI, Les Paquebots de l'Océan Indien.
Publiceret fra 1961 og gennem nogle år.
7. Raoul Lesgor & Meade Minnigerode, 1948:
The Cancellations on French Stamps of the Classic Issues 1849 - 1876.
Nassay Stamp Company, New York, N.Y.

Sammen er vi bedst

Unibank

**louis
poulsen**

Albertslund væglampe. Kompaktlysør

Design: Jens Møller Jensen.

Albertslund væglampe er udført i hvid- eller
grålakeret metal.

Armaturet måler $\varnothing$ 270 mm.

Lyskilden er et 10 eller 13 W kompaktlysør, som
dækkes af et cylindrisk skrueglas.

Til inden- eller udendørs brug.

køb den hos Deres elinstallatør

Den socialistiske bevægelses historie i Europa frem til 1950'erne

Hvorfor "socialismen" som tema/motivsamlings ?

Af Torben Hansen, medlem af DDM og Herlev

Det er ikke tekniske detaljer, pladefejl eller en afskåret fodspids, der er afgørende i min samling. Langt mere et flot motiv, et godt design. Hvad er flottere end at se et flot stålstiksmærke igennem luppen?

Når man så kombinerer de flotte mærker i en motiv/temasamling, hvor man dykker ned i viden om motivet, kender baggrunden, bliver samlelysten endnu større. Vi bruger mange timer med at uddybe vores viden om emnet, derfor er det vigtigt, at interessen for det er stor.

Hvorfor socialismen? Det er fordi denne del af historien interesserer mig. En del viden har jeg på forhånd, men gennem kombinationen med samlingen og læsestoffet er jeg kommet endnu dybere ned i emnet. Så to interesser bliver kombineret.

For ca. 6 år siden begyndte jeg at samle på Albanien. I frimærkerne opdagede jeg, at landets historie, kultur, politiske liv, opbygning osv. afspejlede sig. Jeg gik hurtigt væk fra at samle Albanien som landesamling. Jeg begyndte at samle på "politik og frimærker", bl.a. afrikanske uafhængighedsmærker, den franske revo-

lution, Nicaragua, Vietnam osv. Skulle jeg dække emnet, var der ikke det land, der ikke havde et politisk motiv. Det blev alt for omfattende. Derfor arbejdede jeg mig frem til en ny afgrænsning "folkets kamp for frihed og uafhængighed". Efterhånden som jeg arbejdede videre, måtte der endnu en afgrænsning til. Det er for meget at samle hele verden. Emnet måtte samtidig gøres mindre. Derfor kom jeg frem til titlen "socialismens historie i Europa". Men det har været en fordel for mig at starte samlingen dækkende hele verden. Jeg har nemlig fundet mange mærker, der dækker emnet i Europa, fra de oversøiske lande.

Indtil da havde jeg ikke udarbejdet nogen plan for samlingen, men det måtte være det næste skridt. Jeg havde godt nok gået med flere planer oppe i hovedet, men jeg gjorde den fejl at udarbejde planen ud fra mine mærker. Jeg prøvede at finde en systematik i mærkerne. Enten ville jeg gå frem landevis eller emnevis, dvs. partier, fagforeninger, økonomiske planer, osv.

Da jeg begyndte at læse bøger for at finde baggrunden for mærkerne, fandt jeg systematikken til samlingen og dermed også en mere dækkende titel "Den socialistiske bevægelses historie i Europa".

Først lavede jeg en grovplan, som kan inddeles i 3 historiske perioder.

Grovplanen:

1. Den socialistiske teori

Første historiske periode

2. Den engelske arbejderbevægelse til ca. 1840'erne
3. Den franske socialisme til 1848
4. Marx og Engel og revolutionerne i 1840
5. Første Internationale dannes
6. Pariserkommunen
7. Opbygningen af de nationale organisationer

Anden historiske periode

8. Anden Internationale dannes
9. Oktober revolutionen i Rusland
10. Revolutionerne i Europa
11. Tredie Internationale dannes
12. Socialismen i Sovjet i 1920'erne

Tredie historiske periode

13. Den socialistiske bevægelse og facismens fremmarch
14. Komintern og folkefronten
15. Den spanske borgerkrig
16. Anden verdenskrig
17. Europa efter krigen
18. Sovjet efter krigen
19. Opbygningen af socialismen i Østeuropa

Som det fremgår af grovplanen, er det en lang historisk periode med mange begivenheder, som kan være svær at overskue på én gang. Derfor arbejder jeg nu med at få udbygget planen. Jeg har valgt at udbygge den første historiske periode i en bedre plan og systematisere mærkerne med en tekst, for at få erfaring til at gå videre med resten af samlingen.

Den udbyggede plan:

1. Den socialistiske teori

- 1-1 Marx og Engel
- 1-2 Lenin
- 1-3 Stalin
- 1-4 Dimitrov

2. Den tidlige socialistiske bevægelse

- 2-1 Den engelske arbejderbevægelse i 1840'erne
- 2-2 Den franske socialisme til ca. 1840
- 2-3 Marx og Engel og revolutionerne i 1848

3. Første Internationale

- 3-1 Stiftelsen af den internationale arbejderorganisation
- 3-2 Internationale bliver en masseorganisation
- 3-3 Arbejderbevægelsen i de forskellige lande

4. Pariserkommunen

- 4-1 Pariserarbejderne ved magten
- 4-2 Modsætningerne i 1. Internationale
- 4-3 Nye erfaringer - nye kampbetingelser
- 4-4 Første Internationales opløsning

Jeg er ikke nogen udstillingssamler. Mine mærker er i indstiksbøger, med tekst. Om jeg vil sætte dem op på plancher afgøres senere. Da jeg fik opfordringen til at skrive om min samling, havde jeg en del betænkeligheder, bl.a. om jeg havde styr nok på den til at kunne skrive noget, andre kunne have glæde af.

Jeg ved ikke, om det er lykkedes, men nu hvor jeg er færdig, har det betydet, at jeg er kommet meget længere med samlingen. En del af de ting, jeg har skrevet om, er afklaret i denne proces. Udover det, har det været en god træning i at begrænse sig. Det har vi jo brug for, når vi skal tekste samlingen.

Jeg vil slutte med at tage tre dele op af samlingen i tekst og mærker. Det er det røde flag, 1. maj og 8. marts.

DEN RØDE FANE

Den blev ved begyndelsen af den franske revolution fra 1789 anvendt officielt som et tegn på, at samfundet var i fare, at befolkningen måtte forholde sig roligt og ikke deltage i demonstrationer eller optog.

Senere under revolutionen blev den anvendt af de demonstrerende masser selv, som en advarsel til myndighederne. I 1848 blev den rejst på barrikaderne.

Fra 1889 blev den fanen for alle socialistiske partier i verden, symbolet for kampen for socialismen.

1. MAJ

Arbejdernes internationale kampdag.

Beslutningen om at gøre 1. maj til den internationale demonstrationsdag blev taget på anden Internationales første kongres i 1889 i Paris.

Beslutningen vakte stor international opsigt, og myndighederne i alle lande indstillede sig straks på at møde dens virkeliggørelse, som om det gjaldt en direkte trussel om revolution.

8. MARTS

I 1907 blev der i Stuttgart, samtidig med den internationale kongres, holdt den første internationale konference af kvinder. Der blev oprettet et internationalt kvindesekretariat med Klara Zetkin som leder. Der skulle holdes en international konference hvert 3. år.

På en senere konference i København i 1910 blev det vedtaget, at man skulle afgrænse sig fra den borgerlige kvindebevægelse. Her blev 8. marts indstiftet som kvindernes internationale kampdag.

Vi er gode til at få ønsker
og økonomi til at passe sammen.
Kom ind til home og hør hvordan.

STATSAUT. EJENDOMSMÆGLER MDE

OLE GRØNBEK

Teglporten 18, 3460 Birkerød. Tlf. 42 81 60 00

home
EJENDOMSMÆGLERNE I DANMARK

Tofarvede 25 øre - fintakkede

af Hans Ehlern Jessen

I løbet af ca. ½ år afleveres godt 14.000 ark 25 øres frimærker. I de næste godt 20 år leveres kun ca. 6.000 ark.

Indledning

En af de tofarvede øreværdier udviser et mærkeligt produktionsbillede, nemlig 25 øre. I sidste halvdel af december måned 1874 blev der fra Thieles trykkeri til frimærkekontrollen afleveret ca. 2.500 ark 25 øres frimærker, således at samtlige posthuse kunne få tilsendt et passende antal sammen med de øvrige værdier. Efter nytår fortsatte man afleveringerne med godt 2.000 ark. Fra midten af april til 21. juni 1875 afleveredes knapt 10.000 ark. Og derefter gik der ca. 10 år, før man i december 1885 og i maj 1886 i alt afleverede ca. 2.000 ark. I april 1889 afleveredes ca. 3.000 ark, og de sidste fintakkede knap 1.000 ark 25 øre afleveredes i august 1893. De første grovtakkede leveredes 5 år senere.

Hvordan kan dette forhold forklares? Der må være en særlig baggrund derfor.

Overgang fra skilling til øre

Da Danmark ved loven af 23. maj 1873 gik over fra daler og skilling til kroner og øre fra den 1. januar 1875, skulle omregningen af beløb af takster m.v. ske som følger:

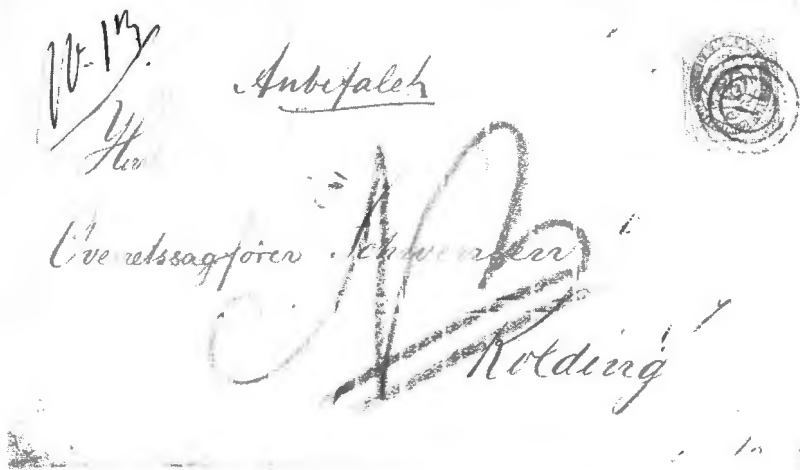
1 daler =	96 skilling	=	200 øre	=	2 kroner
	48 skilling	=	100 øre		
	24 skilling	=	50 øre		
	12 skilling	=	25 øre		
	og derudover skulle				
	hver skilling =		2 øre.		

Dette betød, at var en takst angivet i postloven den 7. januar 1871 eller i aftaler før eller senere med andre landes poststyrelser til 12 skilling (f.eks. 1. vægtklasses brev til USA "via Tydskland") blev taksten efter 1. januar 1875 25 øre, og tilsvarende blev 16 skilling (f.eks. 1. vægtklasses brev til Frankrig) efter den angivne omregningsmetode: $(= 12 \text{ sk} + 4 \text{ sk})$ omregnet til $(25 \text{ øre} + 8 \text{ øre}) = 33 \text{ øre}$.

Dertil kom så, at indenrigsministeriet i sidste øjeblik ved en Bekjendtgørelse af 28. December 1874 meddelte, at ovennævnte omregning også skulle være gældende efter møntlovens paragraf 18, stk 2, hvori bestemmes, at multiplikation af diverse takster (ved tungere eller mere værdifulde forsendelser) og sammenlægning

af flere beløb i "Rigsmønt", der skal udredes under et, først skal udregnes i Rigsmønt, hvorefter det samlede beløb omsættes til Kronemønt efter ovenstående omregningsmetode.

Denne bestemmelse betød, at f.eks. et anbefalet landsportobrev, som tidligere kostede 4 sk + (for NB) 8 sk = 12 sk nu skulle koste 25 øre (og ikke 8 øre + 16 øre = 24 øre).

Anbefalet landsportobrev sendt fra Fredericia til Kolding den 3. marts 1875.
Porto 4 sk + (NB gebyr) 8 sk = 12 sk = 25 øre. (Forfatterens eget)

Ørefrimærkerne

Som det vil kunne ses, var der brug for frimærker i øreværdier ikke alene lig med 2 x de hidtil kurserende frimærker på 2, 4 og 8 skilling, altså 4, 8 og 16 øre, men også for "skæve" værdier, nemlig 3 øre som supplementsværdi og 25 øre.

Tidligere havde man også 3 skillings frimærker, som udover i et ringe antal brugtes alene til tryksager til "bilandene" også blev anvendt som par til breve til Sverige, Norge og de tidligere hertugdømmer ("bilandene").

Med de allerede nævnte frimærker kunne man klare den mindre anvendte 6 øres takst (ved 2 x 3 øre), mens den mere anvendte brevtakst til bilandene på tidligere 6 sk nu fik sit "eget" 12 øres frimærke. Desuden havde man tidligere 16 sk frimærker, som dels kun var blevet brugt i ringe omfang, og som efter omregningsreglerne til 33 øre kunne klares med et 25 øres + et 8 øres frimærke. 48 Skillings frimærket havde fundet så ringe anvendelse, at man nu mente at kunne klare sig med frimærker til den halve værdi: 50 øre; først over 2 år senere udsendtes et 100 øres frimærke.

Ændring af omregningsreglerne

Der har åbenbart været problemer med postvæsenets og/eller publikums beregninger efter paragraf 18 stk. 2. Den 24. marts 1875 vedtoges nemlig en lov - offentliggjort i Officielle Meddelelser nr. 7 den 30. marts 1875, hvorefter der fra den 1. april ikke skulle tages hensyn til stk. 2 ved omregningen fra skilling til øre, men kun til stk. 1 i paragraf 18, således at det er Bekjendtgørelsen fra 19. December 1874, der skal gælde. I denne er det de enkelte takster og de enkelte gebyrer, der hver for sig skal omregnes og derefter eventuelt multipliceres. Man kan alligevel fortsat træffe de "skæve" takster, nemlig i udlandstaksterne, hvor man fortsat møder 25 øre, 33 øre, 41 øre osv.

Verdenspostunionen

Fra 1. juli 1875 trådte den i 1874 dannede (UPU) = verdenspostunion's takster i kraft. I henhold til disse kostede et UPU-brev 20 øre. Og da de vigtigste af de lande, vi korresponderede med, også var medlem af UPU fra starten, forsvandt de fleste af de "skæve" takster efter kun at have været i brug i ½ år. Da Frankrig først fik UPU-takster fra 1. januar 1876, og da Frankrig var et af de lande, vi havde en del korrespondance med, og da taksten i skillingstiden var 16 skilling, var der god brug for 25 øres frimærker i hele 1875 til sammen med 8 øres mærket at give den efter paragraf 18 stk. 1 angivne takst på 33 øre.

Brev til Frankrig sendt fra Kbh. den 23.3.1875. Porto 12 sk = 25 øre. (Forfatterens eget)

Dansk Vestindien tiltrådte først UPU i 1877, og hertil og til USA var taksten for et 1. vægtklasses brev i dansk-dansk vestindisk/dansk-amerikansk brevsæk via Hamborg eller Bremen med direkte skib: 25 øre. Da USA blev UPU-land fra 1. juli 1875 og som sagt DVI fra 1. september 1877, forsvandt også her forbruget af 25 øres frimærker.

Lil

Lr. Carl Rømer.

Provisordøgn og Orlogsfør.
- gælder "Fjelland".

St Thomas.

Brev til St. Thomas, DVI fra København den 26. december 1876. Porto 12 sk = 25 øre.
 (Forfatterens eget)

Tilbage af forbrug af 25 øres mærker var der efterhånden kun vægtigere forsendelser, væsentligst pakker samt værdiforsendelser.

Lr. 283 Krone 3 Øre.

Lr

Læringsvejledning

i

København

L. 539

Værdibrev med 283,03 kr sendt fra Svendborg til København den 18. februar 1875.
 Porto 4 sk + 8 sk + 4 sk = 16 sk = 33 øre. (Danske Breve I, J. Gotfredsen og J. Haft)

25 øres frimærker

Både tryk I og tryk II er trykt med samme rammesettinger, som er brugt til alle de andre værdier, der blev leveret ved overgangen fra skilling til øre. Den rammesetting, som benævnes A, har alle rammerne i ret stilling på nær nr. 18 og 77, som er omvendte. Hermed er trykt 25 øre tryk I (foruden 3, 4, 8, 12 og 16 øre, alle tryk I samt 3, 4, 8 og 12 øre tryk II). Den rammesetting, som benævnes B, har alle rammerne i ret stilling og ingen omvendte. Med disse rammegalvanoer er trykt 25 øre tryk II [foruden 4, 8 og 50 øre (både a og b farverne), alle tryk I samt 4, 8 og 16 øre tryk II]. Alle disse rammer tilhører hovedgruppe 3 med spidse midterfjer i alle 4 hjørnevifter.

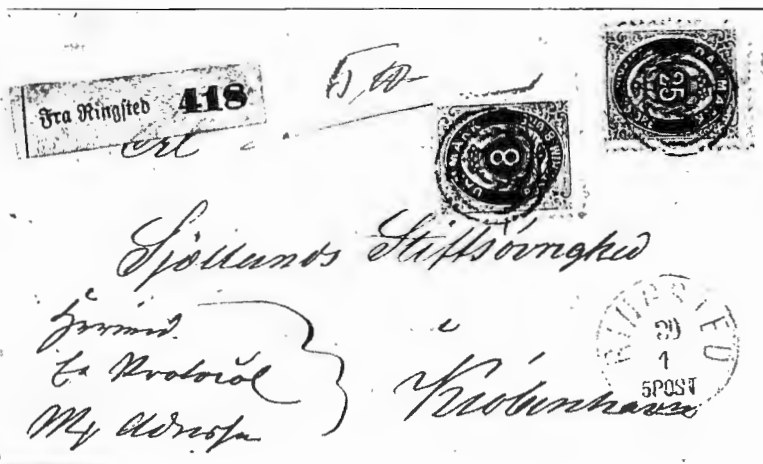
Som regel kan man kende forskel på trykkene ved hjælp af farverne, men for 25 øre tryk I og tryk II gælder dette ikke. Hagemann angiver for så vidt også samme farvenuancer, nemlig for ovalerne mosgrøn for begge tryk, men hvor tryk I efter hans beskrivelse er smuk, klar og ret lys, så er tryk II tilsvarende dyb, varm og fyldig. Rammerne beskriver Hagemann som ren grå fra lys til mørk for tryk I, mens tryk II beskrives som mørkere grå end I. AFA Special modificerer beskrivelsen noget, idet tryk I angives at være lys grå/mosgrøn, mens tryk II beskrives som mørkere grå, slidt/mørkere mosgrøn. Herimod vil jeg påstå, at der farvemæssigt ikke kan kendes forskel på tryk I og II. Således har jeg set pladede mærker, hvor tryk I's ovalfarve var mørkere, dybere end tryk II og omvendt. For rammernes vedkommende ved vi også, at den nederste del af arkene grundet på trykteknikken er kraftigere trykt (og derfor virker mørkere) end øverste del. Det synes også svært at holde sig til større eller mindre slid af galvanoerne.

Det er jo utilfredsstillende. Hvad skal man så gøre? AFA's angivelse af "tyndt papir" for tryk I kræver jo, at man skal være vant til at afgøre papirets tykkelse ved at føle sig frem, og det er absolut ikke let.

Nej, den eneste effektive mulighed for at skille tryk I og tryk II ad, er faktisk (som ovenfor antydnet) at plade mærkerne. Derved får man mulighed for at afgøre, om mærket er trykt med A-pladen eller med B-pladen og dermed, om det er tryk I eller tryk II. Nogle mærker fra de to plader har ret karakteristiske rammefejl, mens de fleste kun har mindre fejl. Så denne metode er absolut heller ikke nem at anvende.

De næste to tryk, som begge hører til hovedgruppe 4, er heller ikke nemme at kende fra hinanden, men her er problemet lige omvendt. Rammesettingen er ens for de to tryk, men her bliver det farverne, som må hjælpe os til adskillelse. Tryk III's ovalfarve er omtrent som tryk I og II's, mens tryk IV har en lysere og græsgrøn oval. Rammefarven på tryk III er lys grå med svag gullig tone, mens tryk IV's ramme er grå med et tydeligt rødligt skær.

Det sidste fintakkede tryk er tryk V, hvor rammerne er i hovedgruppe 5 med kælleformede midterfjer i hjørnevifterne. Alle rammerne er omvendte, og de kan ikke forveksles med nr. 18 og 77 omv. ramme fra tryk I, som har tyndt papir, mens tryk V er på tykt papir. Farverne for tryk V er gulgrøn oval og grå ramme med svagt rødligt skær.

Adressebrev på 5 pund sendt fra Ringsted til København den 29. januar 1875.
 Porto 6 sk + 5 x 2 sk = 16 sk = 33 øre. (Denmark, The Inland Mail 1871-1902)

Brev til Warszawa (russisk område) den 30. maj 1875.
 Porto 14 sk = 29 øre. (Danske Breve I, J. Gotfredsen og J. Haff)

BIRKERØD FRIMÆRKEKLUB er et besøg værd

Ring til: **Juniorer:** Finn Andersen tlf.: 42 27 42 62
 Seniorer: Finn Parbst tlf.: 42 81 77 72

og hør lidt om klubbens mange aktiviteter.

Stemplerne

En temmelig god hjælp til at adskille trykkene er stemplerne. Nummerstempler findes kun på tryk I og II (dog kan der undtagelsesvis være mulighed for at træffe kombinerede nummerstempler på tryk III og sjældnere på tryk IV). Antikva-stempler vil kun som en undtagelse træffes på 25 øres mærker og i så tilfælde sandsynligst på tryk I. Lapidarstempler vil kunne træffes på alle 5 tryk, men væsentligst på tryk III og tryk IV. Brotypestempler træffes på tryk IV med da-teringer væsentligst før august 1893, men i hovedsagen på tryk V.

Nedenstående skema kan være til hjælp ved trykbestemmelsen af de fintakkede 25 øre frimærker:

Tryk	Hoved-gruppe	Rammer	Papir	Oval grøn	Rammefarve grå	Stempler
I	3	ret undt. 18 og 77	tyndt	mos		NUM LAP
II	3	ret		mos		NUM LAP
III	4	ret		mos	svag gullig	LAP
IV	4	ret		græs	rødlig	LAP (BRO)
V	5	omv	(tykt)	gul	svag rødlig	(LAP) BRO

DanBolig

Hos DanBolig kan De få
papir på både boligøkonomi
og kvalitet

Bodil Petersen
Hovedgaden 21A, 3460 Birkerød
Fax 45 82 07 76

Tlf. 45 82 07 66

Birkerød Materialhandel

(Stoltenberg)

Hovedg.31

3460 Birkerød 42 81 00 01

MATAS

MATERIALISTEN

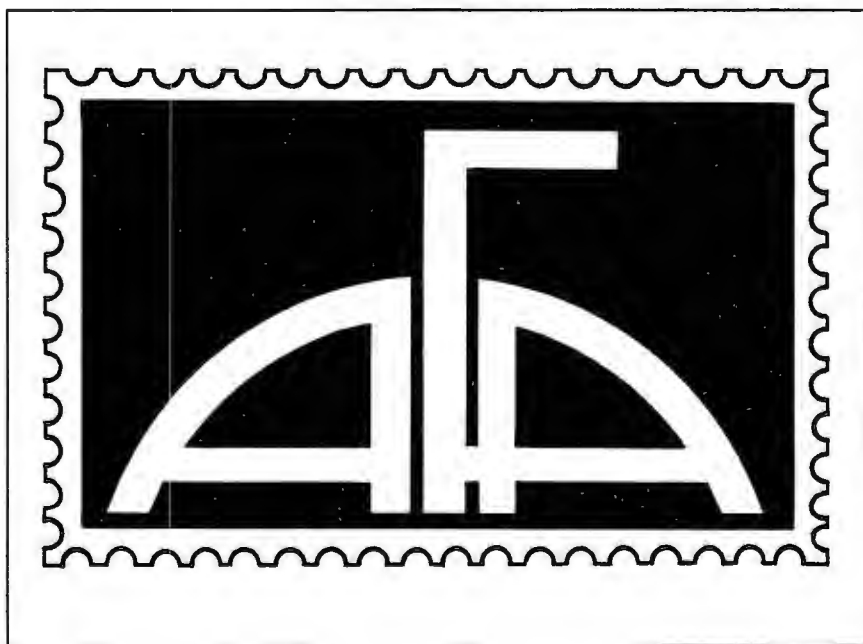
- Vitaminer
- Helsekost
- Sygepleje
- Børnepleje
- Vin og øl-
brygningsartikler
- Sodastream
- Parfumeri

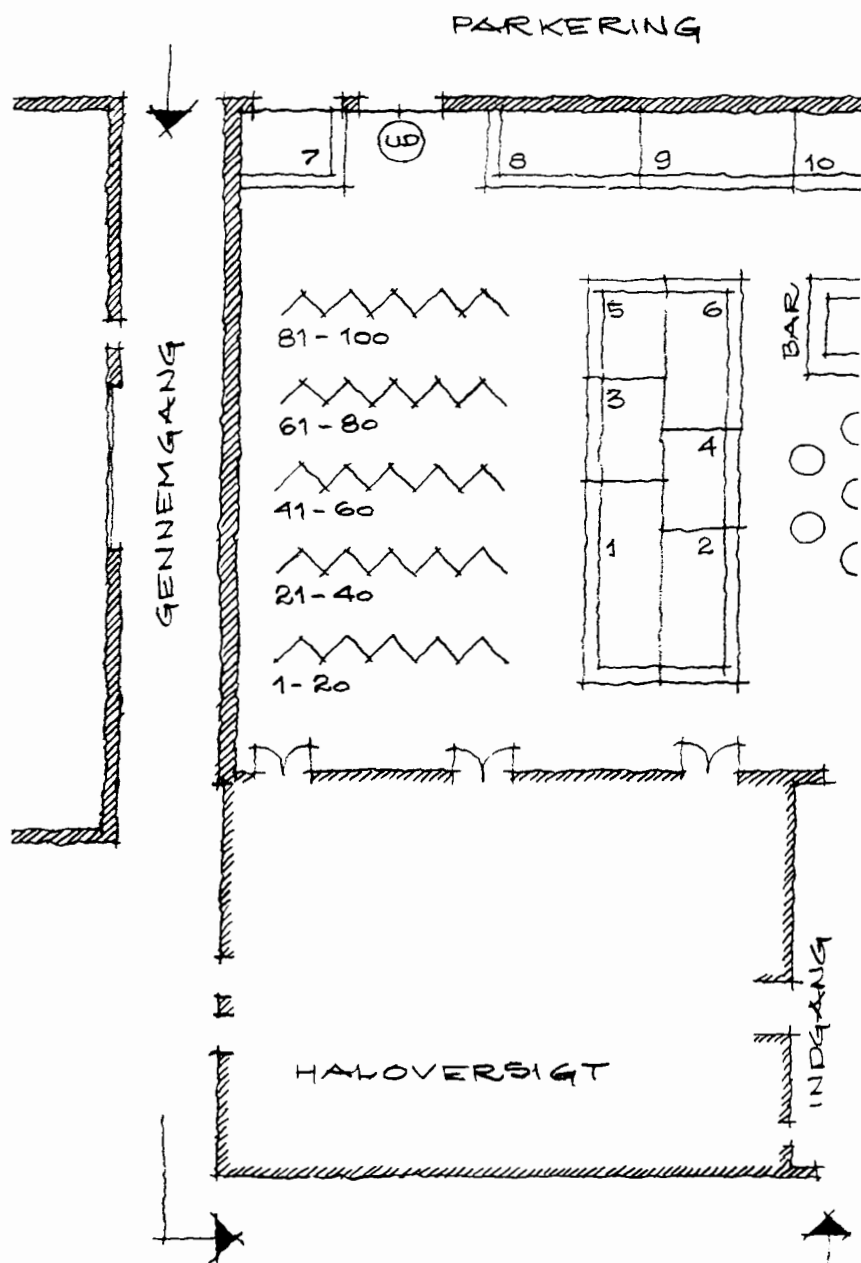
Birkerød
Materialhandel
Hovedgaden 31

42 81 00 01

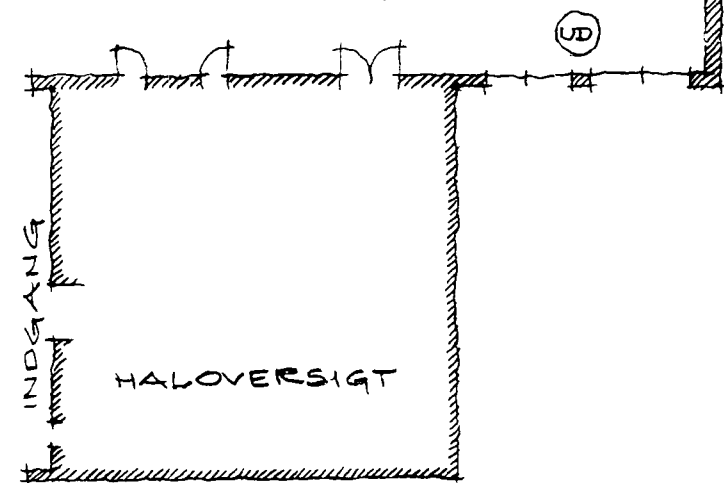
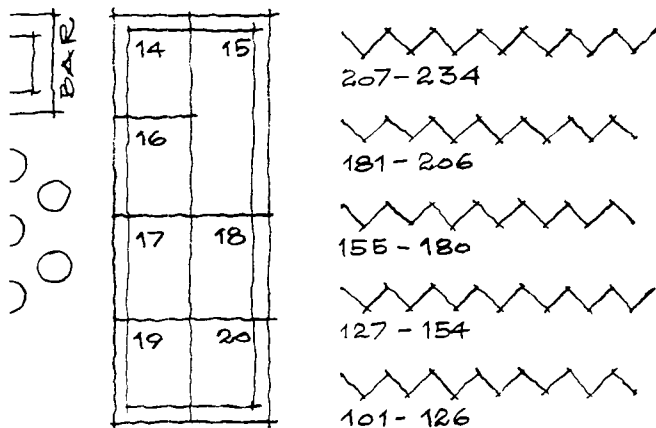
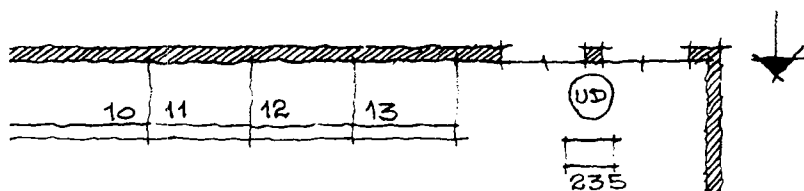
Oversigt over stande

Nr.	Navn	Nr.	Navn
1	Stampex A/S	11	Postverk Føroya
2	Lindner - Falzlos	12	Post & Giro
3	Collection Builder ApS	13	Grønlands Postvæsen
4	Kunstnerstanden	14	Skala frimærker
5	Globalia	15	Ege Bjerregaard Frimærke handel
	Int. Frimærkeauktion	16	Tombola
6	O.H. Frimærker	17	Information/Birkerød Frimærkeklub
7	Kim Taylor	18	Politi/Hjemmeværn
8	Danmarks Frimærke Ungdom	19	Danmarks Julemærkesamler Forening
9	Postens Frimærkecenter	20	Trekantens Frimærkehandel
10	Danmarks Filatelist Forbund		

PARKERING

Oversigt over udstillere

Ramme Samlingens navn/udstiller

Juniorer konkurrence

1 - 3	Danmark 1972 - 1979
Lasse Brian Clausen, Haderslev Filatelistklubs Juniorafd.
4 - 5	Danmark 1942 - 62 med forsendelser
Martin Ullerup, Ringe Frimærkeklub
6 - 10	Rønne og underliggende posthuse indtil 1940
Anne Siesing, Birkerød Frimærkeklub
11 - 13	Danmark 1972 - 1982
Michael Madsen, Haderslev Filatelistklubs Juniorafd.
14 - 16	Danmark 1974 - 1983
Lars Reinholdt Jensen, Haderslev Filatelistklubs Juniorafd.
17 - 20	Nyere Danmark
Claus Nielsen, Aalborg-Nørresundby Juniorfrimærkeklub
21 - 22	Danmark 1982 - 85
Theis Juul Madsen, Ringe Frimærkeklub
23 - 24	Danmark 1980 - 85 med forsendelser
Kennet Schøidte, Ringe Frimærkeklub
25 - 27	Danmark 1976 - 85
Morgen Fink Isaksen, Haderslev Filatelistklubs Juniorafd.
28 - 30	Danmark stålстик 1933 - 50
Jesper Hansen, Ringe Frimærkeklub
31 - 34	Danmark 1972 - 82 med forsendelser
Leif Lauritsen, Ringe Frimærkeklub
35 - 38	Chr. X med stempler og varianter
Henning Mortensen, AFK/OFs ungdomsafdeling
39 - 40	Færøerne i uddrag
Eiríkur Lykke Winther Lützen, Føroya Filatelistfelag
41 - 42	Færøerne 1975 - 1984
Kaj-Erik Nielsen, Esbjerg Filatelistklubs Juniorafd.
43 - 44	Færøerne 1975 - 1986
Mads Grønne, Birkerød Frimærkeklub

- 45 - 48 Republikken Island i uddrag 1944 - 78**
Christian Jensen, Esbjerg Filatelistklubs Juniorafd.
- 49 - 50 Norge 1958 - 72**
Anders Jensen, Esbjerg Filatelistklubs Juniorafdeling
- 51 - 52 England. Queen Elizabeth II, machin 1967 - 90**
Charlotte T. Aa. Nielsen, Virum Frimærkeklubs Juniorafd.
- 53 - 54 Tyskland 1875 - 1924**
Thomas Arvedsen, Birkerød Frimærkeklub
- 55 - 56 Vesttyskland efter 1945**
Lars Sandner, Birkerød Frimærkeklub
- 57 - 59 Portugal, dagligserier 1856 - 1972 i uddrag**
Lars F. Hansen, Fløng-Hedehusene Frimærkeklub
- 61 - 62 Japans Chrysantemum-mærker 1899 - 1907**
Erik Koyama Tilt, A.F.K. Odense
- 63 - 65 Cuba 1873 - 1959**
Sune Clausen, Fløng-Hedehusene Frimærkeklub
- 66 - 67 Katalogsamling af Australia**
Sidse Asmussen, Fløng-Hedehusene Frimærkeklub
- 68 - 70 Birds of Europe**
Björgvin Ingi Ólafsson, Félag Frimerkjsafnara, Island
- 71 - 72 Skiløb, skøjteløb og anden sport på is og sne**
Anders Beier, Virum Frimærkeklubs Juniorafd.
- 73 - 74 Rovfugle**
Pia Dalsfeldt, Birkerød Frimærkeklub
- 75 - 77 Bekendte Islendinge (Famous Icelanders)**
Kári Sigurdsson, Klúbbur Skandinavíusafnara, Reykjavík
- 78 - 80 Flyets historie**
Jón Tór Sigurdsson, Klúbbur Skandinavíusafnara, Reykjavík
- 81 - 82 Sommer-olympiske leger 1948 - 1988**
Pétur H. Ólafsson, Klúbbur Skandinavíusafnara, Reykjavík

Juniorer udenfor konkurrence

- 83 Danmark 1980 - 1983**
Thomas Junker Jensen, Haderslev Filatelistklubs Juniorafd.
- 84 Blomsten**
Maiken Mathiasen, Esbjerg Filatelistklubs Juniorafd.

- 85 Fodboldspillet**
Lars F. Hansen, Fløng-Hedehusene Frimærkeklub
- 86 USA- Dagligserie 1938**
Jens Zoëga, Fløng-Hedehusene Frimærkeklub
- 87 Verden rundt på skinner**
Mads S. Jensen, Fløng-Hedehusene Frimærkeklub
- 88 Sport**
Sanne Gørtz, Frimærkeklubben Forskellig Filateli
- 89 Danske varianter**
Ander Schäfer, Frimærkeklubben Forskellig Filateli
- 90 Fugle**
Pernille Hansen, Esbjerg Filatelistklubs Juniorafdeling

Postmuseet

- 91 Non-figurativt frimærke - 1969 (Richard Mortensen)**
Skitser, tegninger, moletteaftryk og farveprøvetryk
- 92 Plant et træ - 1984 (Tage Stentoft og Arne Kühlmann)**
Skitser, tegninger, moletteaftryk og farveprøvetryk
- 93 Nyholm 300 år - 1990 (Arne Kühlmann)**
Skitser, tegninger, moletteaftryk og farveprøvetryk
- 94 Togfrimærkerne - 1991 (Bo Bonfils og Arne Kühlmann)**
Skitser, tegninger, moletteaftryk og farveprøvetryk

Indbudte samlinger

- 95 - 96 Fra ballon til supersonisk fly i uddrag (balloner)**
Johan Mortensen, Viborg Filatelistklub
- 97 Min mor er på frimærke!**
Stefan Reumert, Birkerød Frimærkeklub
- 98 - 99 Skitser og tegninger til kuverter, stempler og frimærker**
Ib Eichner-Larsen
- 100 Julehilsen 1904 - et filatelistisk familieklenodie**
Henning Nielsen, Birkerød Frimærkeklub

Seniorer konkurrenceklasse

- 101 - 109 Letland, de fem første år 1918 - 23**
Søren Yde, Arbejdernes Frimærkeklub, Odense

- 110 - 113 Bosnien og Herzegovina i uddrag**
Kristian Kristensen, Baltica Philatelistklub
- 114 - 118 Lietuva (Litauen) 1918 - 1941**
Kurt Spuhr, Espergærde Frimærkeklub
- 119 - 126 Chr. X 1913 - 28. Medaljonudgaven og dens anvendelse i uddrag**
Hans Jørgen Høy, Århus Philatelist Klub
- 127 - 129 Klassisk Bulgarien 1879 - 1932 i uddrag**
Mogens Tassing, Frederiksberg Frimærke Forening
- 130 - 132 Tallinn**
Michael Siegumfeldt, Espergærde Frimærkeklub
- 133 - 137 Konzentrationslager-Post**
Ove Henning Jensen, Hillerød Philatelistklub
- 138 - 140 Australien 1927 - 1964 i uddrag**
John G. Hansen, Helsingør og Omegns Filatelistklub
- 141 - 146 Danske Julemærker med varianter 1904 - 1940**
Inge Østerbøl Gülstorff, Virum Frimærkeklub
- 147 - 154 Post fra FN's fredsbevarende opgaver 1946 - 90**
Freddy West Jensen, Viborg Filatelistklub
- 155 - 158 Danske Luftpostforsendelser, takster og ruter 1922 - 50**
Mats Hedelius, A.F.K. og Odense Frimærkeklub
- 159 - 164 Tysk Inflation 1906 - 1923**
U. Munch-Andersen, Aarhus Philatelistklub
- 165 - 167 Perfinsamling**
Siegfried Pedersen, Dansk Perfin Samlerklub
- 168 - 172 Ungarns helsager: Pengepost og telegraf 1867 - 1900**
John Off, KPK
- 173 - 176 Opera**
Birgit Spyridopoulou, Brøndby Frimærkeklub
- 177 - 180 Hesten i verdenshistorien**
Bente Mourier, Frederiksberg Frimærkeforening
- 181 - 186 Tórshavns dagstempler**
Gunnar Lykke Winther Lützen, Føroya Filatelistfelag

Seniorer nåleklassen

- 187 - 189** **Island - helsagssamling**
Per Krause Thomsen, Birkerød Frimærkeklub
- 190 - 193** **Hillerød - Frederiksborg - Hillerød, min hjemstavn**
Poul-Erik Poulsen, Hillerød Philatelistklub
- 194 - 196** **Utraditionel Danmarkshistorie 1947 - 58**
Poul M. Nielsen, Posthistorisk Selskab
- 197 - 200** **British India, Georg V 1911 - 36**
Leif Jensen, Ølstykke Frimærke Klub
- 201 - 203** **Bangladesh 1971 - ca. 1985**
Flemming Clausen, Fløng-Hedehusene Frimærkeklub
- 204 - 206** **Australien i uddrag**
Ole Behn, Birkerød Frimærkeklub
- 207 - 214** **DSB 1875 til 1989 i kronologisk rækkefølge**
Jens Vildrik, Virum Frimærkeklub
- 215 - 219** **Private overtryk og tiltryk på danske frimærker**
Svend Bang, Virum Frimærkeklub
- 221 - 223** **Diverse Grønland**
Knud Bojesen, Birkerød Frimærkeklub
- 224 - 226** **Udbygget Danmark 1851 - 1905**
Aage Hansen, Slagelse og Omegns Filatelistklub
- 227 - 229** **Letland 1918 - 28 og 1934 - 40**
Poul Erik Andersen, Sundby Frimærkeklub
- 230 - 234** **Poststempler i Vestpreussen/Polen 1782 - 1945**
Keld Sørensen, Frederiksberg Frimærkeforening

Litteratur

- 235** **Udstillingskataloget: "Frimærker og Tog 1991"**
Odense Filatelistklub og Arbejdernes Frimærke Klub